SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 260

Warszawa, 15 lutego 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o szczególnych rozwiązaniach mających na celu poprawę nadzoru nad zdrowiem i ochroną zwierząt.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Annę Gembicką.

(-) Mariusz Błaszczak; (-) Jacek Bogucki; (-) Dominika Chorosińska; (-) Tadeusz Chrzan; (-) Krzysztof Ciecióra; (-) Anna Dąbrowska-Banaszek; (-) Zbigniew Dolata; (-) Anna Gembicka; (-) Marek Jakubiak; (-) Norbert Jakub Kaczmarczyk; (-) Fryderyk Sylwester Kapinos; (-) Henryk Kowalczyk; (-) Janusz Kowalski; (-) Dariusz Matecki; (-) Piotr Müller; (-) Jarosław Sachajko; (-) Katarzyna Sójka; (-) Robert Telus; (-) Patryk Wicher.

PROJEKT

USTAWA

z dnia ...

o szczególnych rozwiązaniach mających na celu poprawę nadzoru nad zdrowiem i ochroną zwierząt[1), 2)]

Art. 1. W ustawie z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 154) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2d po ust. 3a dodaje się ust. 3b w brzmieniu:

„3b. Minister właściwy do spraw rolnictwa może upoważnić Krajową Radę Lekarsko-Weterynaryjną do wykonywania w jego imieniu zadań określonych w art. 14, art. 34, art. 35, art. 36 ust. 1 i art. 37–39 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1006) oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 21 tej ustawy.";

2) po art. 3i dodaje się art. 3j w brzmieniu:

„Art. 3j. Minister właściwy do spraw rolnictwa może upoważnić Komisję do wykonywania w jego imieniu zadań określonych w art. 14, art. 34, art. 35, art. 36 ust. 1 i art. 37–39 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 21 tej ustawy.";

3) w art. 17 w ust. 1a po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) adres poczty elektronicznej lub numer telefonu, jeżeli posiada;";

Art. 2. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 572 i 2375) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 - 4 w brzmieniu:

„2. Organy samorządu terytorialnego informują powiatowych lekarzy weterynarii o znanych sobie przypadkach naruszenia przepisów ustawy.

3. Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, wykonują swoje zadania w sposób zapewniający odróżnienie tych organizacji społecznych od instytucji państwowych i samorządowych, w szczególności nie stosują nazw, tytułów lub nazw stanowisk, odznak, legitymacji,

---

[1)] Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, ustawę z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego, ustawę z dnia 23 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej oraz niektórych innych ustaw oraz ustawę z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

[2)] Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji służy stosowaniu:

1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt") (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 57 z 03.03.2017, str. 65, Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 137 z 24.05.2017, str. 40, Dz. Urz. UE L 272 z 31.10.2018, str. 11 oraz Dz. Urz. UE L 48 z 11.02.2021, str. 3);
2) rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1345 z dnia 1 sierpnia 2022 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do rejestracji i zatwierdzania zakładów, w których utrzymywane są zwierzęta lądowe, a także pobierania, produkcji, przetwarzania lub przechowywania materiału biologicznego (Dz. Urz. UE L 202 z 02.08.2022, str. 27);
3) rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiającego środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń i uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/605 (Dz. Urz. UE L 79 z 17.03.2023, str. 65).

wzorów lub form dokumentów, oznakowania pojazdów, strojów, mundurów lub ich elementów, mogących wprowadzać w błąd co do prywatnoprawnego charakteru tych organizacji i posiadanych uprawnień.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi w drodze rozporządzenia nazwy, tytuły lub nazwy stanowisk, odznaki, legitymacje, wzory lub formy dokumentów, oznakowanie pojazdów, strojów, mundurów lub ich elementów, mogące wprowadzać w błąd co do prywatnoprawnego charakteru organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt i posiadanych przez nich uprawnień,";

2) W art. 6 ust 2 pkt. 10 otrzymuje brzmienie:

„10) utrzymywanie zwierząt w pomieszczeniach albo klatkach uniemożliwiających im zachowanie naturalnej pozycji;

3) W art. 6 po ust 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3.Zabrania się dopuszczania rażących uchybień w opiece nad zwierzętami poprzez niewynikające ze zdarzeń losowych utrzymywanie zwierząt w niewłaściwych warunkach bytowania, w tym utrzymywanie ich w stanie rażącego zaniedbania lub niechlujstwa";

4) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. 1. Zwierzę traktowane w sposób określony w art. 6 ust. 2 może być czasowo odebrane właścicielowi lub opiekunowi na podstawie decyzji wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce pobytu zwierzęcia i przekazane podmiotom prowadzącym:

1) schronisko dla zwierząt, jeżeli jest to zwierzę domowe lub laboratoryjne, lub
2) gospodarstwo rolne wskazane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), jeżeli jest to zwierzę gospodarskie, lub
3) ogród zoologiczny lub schronisko dla zwierząt, jeżeli jest to zwierzę wykorzystywane do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych lub utrzymywane w ogrodach zoologicznych

– w celu umieszczenia tego zwierzęcia odpowiednio w schronisku dla zwierząt, gospodarstwie rolnym lub ogrodzie zoologicznym.

2. Przekazanie zwierzęcia, o którym mowa w ust. 1, następuje za zgodą podmiotu, któremu zwierzę ma być przekazane, a w przypadku braku takiej zgody lub wystąpienia innych okoliczności uniemożliwiających przekazanie zwierzęcia podmiotom, o których mowa w ust. 1, zwierzę może zostać nieodpłatnie przekazane innej osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej albo osobie fizycznej, która zapewni mu właściwą opiekę.

3. Wydając decyzję o odmowie czasowego odebrania zwierzęcia albo umarzając postępowanie w sprawie czasowego odebrania zwierzęcia, wójt (burmistrz, prezydent miasta) nakazuje zwrócenie zwierzęcia odebranego właścicielowi lub opiekunowi, w określonych terminie i miejscu, biorąc pod uwagę informacje przekazane przez jego właściciela lub opiekuna.

4. Decyzja o czasowym odebraniu zwierzęcia podlega natychmiastowemu wykonaniu.

5. Od decyzji w sprawie czasowego odebrania zwierzęcia przysługuje prawo wniesienia odwołania do samorządowego kolegium odwoławczego w terminie 7 dni od daty doręczenia decyzji. Samorządowe kolegium odwoławcze rozpoznaje odwołanie w terminie 7 dni.

6. Postępowanie w sprawie czasowego odebrania zwierzęcia wszczyna się z urzędu po otrzymaniu informacji:

1) o traktowaniu zwierzęcia w sposób określony w art. 6 ust. 2 od Policji, straży gminnej, lekarza weterynarii lub upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, lub
2) o której mowa w ust. 8.

7. Wraz z informacją, o której mowa w ust. 6 przekazywany jest protokół odebrania zwierzęcia, o którym mowa w ust. 10.

8. W przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy dalsze pozostawanie u właściciela lub opiekuna zagraża życiu:

1) zwierzęcia domowego – powiatowy lekarz weterynarii, policjant, strażnik gminny lub upoważniony przedstawiciel organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt
2) zwierzęcia gospodarskiego – powiatowy lekarz weterynarii, policjant lub strażnik gminny

– odbiera mu zwierzę i niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia odebrania tego zwierzęcia, informując wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o dokonanym odbiorze, przekazuje mu odebrane zwierzę, stawiając je do dyspozycji tego organu – celem jego zabezpieczenia przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) zgodnie ze wskazaniem art. 7 ust. 1 lub ust 2.

9. Do czynności kontrolnych wykonywanych przez powiatowego lekarza weterynarii, które poprzedziły odebranie zwierzęcia gospodarskiego, stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2629 i 2727 oraz z 2023 r. poz. 412, 588 i ...).

10. Z odebrania zwierzęcia, o którym mowa w art. 7 sporządza się protokół, który zawiera:

1) datę odebrania zwierzęcia
2) dane osoby (imię nazwisko i adres) której zwierzę odebrano
3) imię i nazwisko/ nazwę oraz adres podmiotu przechowującego zwierzę bezpośrednio po odebraniu, nie dłużej jednak niż przez okres 3 dni od dania odebrania do czasu przekazania zwierzęcia wójtowi (burmistrzowi , prezydentowi miasta)
4) określenie gatunku zwierzęcia;
5) ustalenia dotyczące zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 8;
6) w przypadku odbioru zwierząt gospodarskich pouczenie osoby, o której mowa w pkt 2, o obowiązkach posiadacza, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. poz. 2727 oraz z 2023 r. poz. 412 i ...).

11. Protokół odbioru zwierzęcia sporządza się w 4 jednobrzmiących egzemplarzach, które:

1) przekazuje się za pokwitowaniem:
   a) właścicielowi lub opiekunowi, którym odebrano zwierzę;

b) podmiotowi który przechowuje zwierzę bezpośrednio po odebraniu, do dnia przekazania zwierzęcia wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) celem umieszczenia zgodnie ze wskazaniem art. 7 ust 1 lub art. 7 ust 2;

c) wójtowi,(burmistrzowi, prezydentowi miasta),

2) powiatowemu lekarzowi weterynarii.

12. W przypadku, o którym mowa w ust. 8 pkt 1, upoważniony przedstawiciel organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, który dokonał odbioru zwierzęcia jest obowiązany zawiadomić prokuratora lub Policję o przestępstwie znęcania się nad zwierzęciem, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia odebrania tego zwierzęcia.

13. Podmiot:

1) któremu przekazano zwierzę na podstawie decyzji o czasowym odebraniu zwierzęcia, albo

2) który przechowuje czasowo odebrane zwierzę bezpośrednio po odebraniu nie dłużej niż 3 dni przed przekazaniem zwierzęcia w celu zabezpieczenia wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta)

– informuje wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego w sprawie czasowego odebrania zwierzęcia o każdej zmianie miejsca pobytu tego zwierzęcia przez podanie adresu nowego miejsca pobytu tego zwierzęcia, a w przypadku jego braku – współrzędnych geograficznych tego miejsca, w terminie do dnia następującego po dniu zmiany tego miejsca.

14. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy w sprawie czasowego odebrania zwierzęcia obciąża, w drodze decyzji, kosztami transportu, utrzymania i koniecznego leczenia czasowo odebranego zwierzęcia jego właściciela lub opiekuna, jeżeli zostali skazani prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo określone w art. 35 ust. 1a lub 2 dotyczące tego zwierzęcia.

15. Minister właściwy do spraw rolnictwa określa corocznie w drodze rozporządzenia nie później niż do końca listopada roku poprzedniego dobowe stawki utrzymania z podziałem na gatunki dla zwierząt gospodarskich i niektórych zwierząt domowych do celów określenia kosztów o których mowa w ust 14.

16. Przepisu ust. 14 nie stosuje się w przypadku przekazania zwierzęcia na podstawie decyzji o czasowym odebraniu zwierzęcia, zgodnie z ust. 2, podmiotowi, który odebrał zwierzę na podstawie ust. 8 pkt 1, a który nie wykonuje obowiązku określonego w ust. 8 lub 13.

17. W przypadku przekazania zwierzęcia na podstawie decyzji o czasowym odebraniu zwierzęcia, zgodnie z ust. 2, podmiotowi, który odebrał zwierzę na podstawie ust. 7 pkt 1, podmiot ten może żądać od wójta, (burmistrza, prezydenta miasta) obciążenia właściciela lub opiekuna zwierzęcia, jeżeli zostali skazani prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo określone w art. 35 ust. 1a lub 2, dotyczące tego zwierzęcia, uzasadnionymi i udokumentowanymi kosztami transportu, utrzymania i koniecznego leczenia przekazanego mu zwierzęcia, jeżeli utrzymywał zwierzę z zachowaniem należytej staranności i działał z korzyścią dla jego właściciela lub opiekuna, a w szczególności, jeśli informował na bieżąco o stanie zwierzęcia zarówno wójta (burmistrza, prezydenta miasta) jak właściciela lub opiekuna zwierzęcia umożliwiając tym podmiotom zlecanie dodatkowych konsultacji przez lekarzy weterynarii.

18. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) nakazuje, w drodze decyzji, zwrócenie czasowo odebranego zwierzęcia w określonych terminie i miejscu, jeżeli:

1) nie wniesiono odwołania od decyzji orzekającej o odmowie czasowego odebrania zwierzęcia;

2) samorządowe kolegium odwoławcze uchyli decyzję o czasowym odebraniu zwierzęcia na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 i 803) i, orzekając co do istoty sprawy, nie wyda decyzji o czasowym odebraniu tego zwierzęcia.

19. W przypadku gdy postępowanie karne w sprawie czasowo odebranego zwierzęcia lub zwierzęcia zabezpieczonego w postępowaniu karnym zostanie umorzone, warunkowo umorzone lub odmówiono wszczęcia postępowania w tej sprawie, a także gdy sąd nie orzeknie w trybie art. 35 ust. 3 przepadku zwierzęcia, zwierzę podlega zwrotowi nie później niż w terminie do 7 dni od daty uprawomocnienia się wymienionych orzeczeń. W takim przypadku wójt (burmistrz lub prezydent miasta),wydaje postanowienie wskazując miejsce oraz nieprzekraczający 7 dni termin zwrotu zwierzęcia.

20. Wskazując termin i miejsce zwrócenia czasowo odebranego zwierzęcia, bierze się pod uwagę informacje przekazane przez jego właściciela lub opiekuna.

21. Od decyzji nakazującej zwrócenie czasowo odebranego zwierzęcia, o której mowa w ust. 18, przysługuje prawo wniesienia odwołania do samorządowego kolegium odwoławczego w terminie 3 dni od daty doręczenia decyzji. Samorządowe kolegium odwoławcze rozpoznaje odwołanie w terminie 7 dni.

22. Jeśli decyzja samorządowego kolegium odwoławczego orzekająca o odmowie czasowego odebrania zwierzęcia nie została zaskarżona, a także, gdy samorządowe kolegium odwoławcze oddaliło odwołanie, o którym mowa w ust. 21, decyzja o której mowa w ust. 18 podlega natychmiastowemu wykonaniu.

23. Informacji o miejscu pobytu odebranego zwierzęcia nie udziela się jego właścicielowi lub opiekunowi do czasu, gdy decyzja, o której mowa w ust. 3, lub decyzja nakazująca zwrócenie czasowo odebranego zwierzęcia, o której mowa w ust. 18, stały się ostateczne.";

5) w art. 8 uchyla się ust. 3;

6) w art. 11a:

a) w ust. 2:

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) obligatoryjną kastrację psów i kotów w schroniskach dla zwierząt – w przypadku braku przeciwskazań do wykonania tego zabiegu;",

– w pkt 8 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) plan kastracji psów i kotów.",

b) uchyla się ust. 3a;

7) w art. 33 w ust. 3 wyraz „inspektor" zastępuje się wyrazami „upoważniony przedstawiciel";

8) w art. 34 po ust. 4 dodaje się ust. 4a–4d w brzmieniu:

„4a. W celu zapewnienia właściwej ochrony zwierzętom przeznaczonym do uboju podmiot prowadzący ubojnię rejestruje, w postaci cyfrowej, obraz w miejscach wyładunku tych zwierząt oraz w pomieszczeniach do ich ogłuszania i wykrwawiania we wszystkie dni w roku przez całą dobę.

4b. W przypadku rejestracji obrazu w miejscach wyładunku zwierząt urządzenia rejestrujące obraz ustawia się w taki sposób, aby na obrazie był widoczny stan zwierząt przywiezionych do ubojni, w tym samodzielne opuszczanie środka transportu przez zwierzęta kopytne.

4c. Nagranie obrazu, o którym mowa w ust. 4a, lub jego kopię:

1) wykonuje, utrwala, opisuje i przechowuje się w sposób umożliwiający ustalenie kto, kiedy, gdzie i w jaki sposób wykonywał czynności w miejscach i pomieszczeniach, o których mowa w ust. 4a;
2) zabezpiecza się przed utratą, uszkodzeniem, dostępem osób nieuprawnionych oraz przed czynnikami mogącymi spowodować utratę lub zniekształcenie zapisu cyfrowego;
3) kopiuje się w tym samym formacie zapisu cyfrowego, w którym pierwotnie je utrwalono, bez dzielenia plików i wprowadzania jakichkolwiek zmian w stosunku do pierwotnie utrwalonego zapisu cyfrowego, w celu wykorzystania kopii zapisu cyfrowego do prowadzonych postępowań w sposób umożliwiający ustalenie kto, kiedy, dla kogo, gdzie i w jaki sposób wykonywał tę kopię;
4) udostępnia się do wglądu osobom sprawującym nadzór nad ubojem zwierząt rzeźnych w danej ubojni w imieniu właściwego powiatowego lekarza weterynarii, przy czym podmiot prowadzący ubojnię przechowuje informację o udostępnieniu w sposób umożliwiający identyfikację kto, kiedy, komu, gdzie, w jaki sposób i w jakim celu udostępnił nagranie obrazu;
5) przechowuje się przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy od dnia pierwotnego utrwalenia zapisu cyfrowego i przekazuje organom Inspekcji Weterynaryjnej na ich żądanie uzasadnione potrzebami prowadzonych przez nie postępowań;

4d. Do przetwarzania danych osobowych w celu, o którym mowa w ust. 4a, zawartych w nagraniu obrazu, o którym mowa w tym przepisie, lub kopii tego nagrania podmiot prowadzący ubojnię dopuszcza wyłącznie osoby upoważnione w jego imieniu do przetwarzania danych osobowych.";

9) po art. 37 ust 1 dodaje się ust 1a.:

„1. Otrzymuje brzmienie: „Kto narusza zakaz określony w art. 6 ust 3 podlega karze grzywny.

10) po art. 37a dodaje się art. 37aa w brzmieniu:

„Art. 37aa. 1. Kto:

1) będąc członkiem zarządu organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, która wykonuje zadania w sposób niezapewniający odróżnienia tej organizacji społecznej od instytucji państwowych i samorządowych, w szczególności stosuje nazwę, tytuł lub nazwę stanowiska, odznakę, legitymację, wzór lub formę dokumentu, oznakowanie pojazdu, strój, mundur lub jego elementy, mogące wprowadzać w błąd co do prywatnoprawnego charakteru tej organizacji i posiadanych uprawnień;
2) będąc członkiem zarządu organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, której upoważniony przedstawiciel:

a) odbierając zwierzę w przypadku, o którym mowa w art. 7 ust. 8, nie informuje wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o odebraniu zwierzęcia lub o miejscu pobytu tego zwierzęcia, a także nie przekazuje tego zwierzęcia wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) w terminie i w sposób określony w tym przepisie,

b) w przypadku, o którym mowa w art. 7 ust. 8, nie zawiadamia prokuratora lub Policji o przestępstwie znęcania się nad zwierzęciem w terminie określonym w tym przepisie,

3) będąc członkiem zarządu organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, której upoważniony przedstawiciel odebrał zwierzę w przypadku, o którym mowa w art. 7 ust. 8, lub któremu przekazano odebrane zwierzę na podstawie decyzji o czasowym odebraniu zwierzęcia, nie informuje wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego w sprawie czasowego odebrania zwierzęcia o zmianie miejsca pobytu tego zwierzęcia w terminie i w sposób określony w art. 7 ust. 13;

4) jest członkiem zarządu organizacji, która nie dopełniła obowiązku nakazanego w art. 38 ust. 2, ust. 4 -7 – podlega karze grzywny od 1000 do 10 000 złotych.

2. Orzekanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.";

11) w art. 39 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W sprawach o przestępstwa określone w art. 35 ust. 1a lub 2 uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, jeżeli dotyczą zwierząt przekazanych tej organizacji społecznej na podstawie decyzji o czasowym odebraniu zwierzęcia, zgodnie z ust. 2.";

12) po rozdziale 11 dodaje się rozdział 11a w brzmieniu:

„Rozdział 11a

Kary pieniężne

Art. 40a. Kto, będąc podmiotem prowadzącym ubojnię:

1) wbrew obowiązkowi określonemu w art. 34 ust. 4a, nie rejestruje obrazu w miejscach wyładunku zwierząt lub w pomieszczeniach do ogłuszania i wykrwawiania zwierząt,

2) wbrew obowiązkom określonym w art. 34 ust. 4c pkt 1 lub 2, nie utrwala, nie opisuje, nie przechowuje lub nie zabezpiecza nagrań obrazu lub wykonuje, utrwala, opisuje, przechowuje lub zabezpiecza te nagrania w sposób inny niż określony w tych przepisach,

3) kopiuje nagrania obrazu w sposób inny niż określony w art. 34 ust. 4c pkt 3,

4) wbrew obowiązkowi określonemu w art. 34 ust. 4c pkt 4, nie udostępnia nagrań obrazu osobom określonym w tym przepisie,

5) nie przechowuje nagrań obrazu przez okres określony w art. 34 ust. 4c pkt 5,

6) wbrew obowiązkowi określonemu w art. 34 ust. 4c pkt 5, nie przekazuje nagrań obrazu organom Inspekcji Weterynaryjnej na ich uzasadnione żądanie

– podlega karze pieniężnej w wysokości od dwukrotności do pięciokrotności kwoty przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej za rok poprzedzający, ogłoszonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski".

Art. 40b. 1. Kary pieniężne, o których mowa w art. 40a, wymierza, w drodze decyzji, powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce położenia ubojni.

2. Ustalając wysokość kar pieniężnych, o których mowa w art. 40a, powiatowy lekarz weterynarii bierze pod uwagę zakres stwierdzonych naruszeń lub ich stopień, częstotliwość popełniania w przeszłości naruszeń, o których mowa w art. 40a, a także odpowiednio liczbę zwierząt, liczbę środków transportu lub wielkość produkcji w zakładzie, których dotyczy dane naruszenie.

Art. 40c. Kary pieniężne, o których mowa w art. 40a, są uiszczane na rachunek bankowy właściwego powiatowego inspektoratu weterynarii w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej stała się ostateczna.

Art. 40d. W zakresie nieuregulowanym w ustawie oraz w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego do kar pieniężnych, o których mowa w art. 40a, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, z późn. zm.[3)]), z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na miejsce położenia ubojni.".

Art. 3. W ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2629 i 2727 oraz z 2023 r. poz. 412 i 588) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16 w ust. 1 w pkt 1 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) badania zwierząt umieszczanych na rynku, przeznaczonych do wywozu oraz wystawiania wymaganych świadectw zdrowia lub informowania o możliwości przemieszczania świń w przypadku, o którym mowa w art. 29a ust. 5 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. poz. 2727 oraz z 2023 r. poz. 412 i ...),";

2) w art. 25a w ust. 2 w pkt 3 po wyrazach „badań porównawczych przeprowadzonych" dodaje się wyrazy „nie wcześniej niż";

3) w art. 25f:

a) w ust. 3, w ust. 4 w pkt 2, w ust. 6 i w ust. 8 w pkt 2 w lit. a użyte w różnych przypadkach wyrazy „badania biegłości" zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „badania biegłości lub międzylaboratoryjne badania porównawcze",

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Laboratorium wpisane do rejestru w terminie 6 miesięcy od dnia uzyskania w badaniach biegłości lub międzylaboratoryjnych badaniach porównawczych, o których mowa w ust. 6, wyniku niezgodnego z kryteriami określonymi przez krajowe laboratorium referencyjne lub laboratorium

---

[3)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 2707 oraz z 2023 r. poz. 180, 326, 511, 556, 614 i 1059.

referencyjne Unii Europejskiej, które przeprowadziło te badania, lub wyniku wątpliwego podlega ponownemu badaniu, będącemu badaniem biegłości lub międzylaboratoryjnym badaniem porównawczym, przeprowadzanemu przez właściwe dla danego kierunku badań laboratoryjnych krajowe laboratorium referencyjne, a w przypadku gdy nie ma takiego krajowego laboratorium referencyjnego – przez krajowe laboratorium referencyjne znajdujące się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego EFTA lub laboratorium referencyjne Unii Europejskiej.".

Art. 4. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w pkt 1 lit. n otrzymuje brzmienie:

„n) utrzymywania zwierząt lądowych w celu umieszczania na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt, a w przypadku zwierząt kopytnych – niezależnie od celu, w jakim są utrzymywane,";

2) w art. 2 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) zwierzęta lądowe – zwierzęta lądowe w rozumieniu art. 4 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt") (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.[4)]);";

3) w art. 5 ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Powiatowy lekarz weterynarii po otrzymaniu zgłoszenia zamiaru prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. b, g, j, k, n oraz p, wydaje decyzję o nadaniu temu podmiotowi weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego.";

4) w art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego nadawanego podmiotom prowadzącym działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a–l, n, o oraz p, mając na względzie zapewnienie właściwego sprawowania nadzoru nad prowadzeniem danego rodzaju działalności.";

5) w art. 49 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Za bydło, świnie, owce, kozy, konie, kury, kaczki, gęsi, indyki, perlice, przepiórki, kuropatwy, bażanty, strusie (*Struthio camelus*), jeleniowate utrzymywane w warunkach fermowych (jeleń szlachetny – *Cervus elaphus*, jeleń sika – *Cervus nippon* i daniel – *Dama dama*), rodziny pszczele (pszczoła miodna – *Apis mellifera*) oraz ryby słodkowodne zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej albo za takie zwierzęta padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez te organy przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt albo za zwierzęta padłe po dokonaniu przez posiadacza

---

[4)] Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 57 z 03.03.2017, str. 65, Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 137 z 24.05.2017, str. 40, Dz. Urz. UE L 272 z 31.10.2018, str. 11 oraz Dz. Urz. UE L 48 z 11.02.2021, str. 3.

zgłoszenia, o którym mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1, jeżeli organ Inspekcji Weterynaryjnej stwierdził, że zwierzęta padły z powodu zachorowania na chorobę zakaźną zwierząt podlegającą obowiązkowi zwalczania, przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa.";

6) w art. 85 po ust. 1b dodaje się ust. 1c w brzmieniu:

„1c. Przepisu ust. 1 pkt 1 w zakresie dotyczącym prowadzenia działalności nadzorowanej bez zawiadomienia o zamiarze jej rozpoczęcia nie stosuje się do działalności nadzorowanej w zakresie utrzymywania w jednym gospodarstwie drobiu i zwierząt kopytnych w celu innym niż umieszczanie na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt.".

Art. 5. W ustawie z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2023 r. poz. 872) w art. 5 w pkt 1a skreśla się wyrazy „poza rzeźnią".

Art. 6. W ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz.U.2023.1815 t. j.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Agencja:

1) zapewnia lekarzom weterynarii, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2629 i 2727 oraz z 2023 r. poz. 412, 588 i ...), dostęp do komputerowej bazy danych oraz umożliwia tym lekarzom edycję informacji o zgłoszonym zamiarze przemieszczenia świni;

2) umożliwia organom Inspekcji Weterynaryjnej edycję informacji o zgłoszonym zamiarze przemieszczenia świni.";

2) w art. 15 w ust. 3 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) weterynaryjny numer identyfikacyjny albo weterynaryjny numer identyfikacyjny i datę wydania decyzji o nadaniu tego numeru, jeżeli ten numer został nadany w drodze decyzji;";

3) po art. 29 dodaje się art. 29a w brzmieniu:

„Art. 29a. 1. Posiadacz świni może zgłosić za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa powiatowemu lekarzowi weterynarii lub lekarzowi weterynarii, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, właściwemu ze względu na miejsce położenia siedziby stada posiadacza świni, zamiar przemieszczenia tej świni do innej siedziby stada lub do rzeźni w terminie 4 dni przed planowanym dniem jej przemieszczenia.

2. Zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się wyłącznie w odniesieniu do przemieszczenia świni do innej siedziby stada lub do rzeźni położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, przepisu art. 74 nie stosuje się.

4. Agencja przekazuje niezwłocznie za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informację o zgłoszeniu, o którym mowa w ust. 1, powiatowemu lekarzowi weterynarii lub lekarzowi weterynarii, o którym mowa w

art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, właściwym ze względu na miejsce położenia siedziby stada posiadacza świni.

5. Jeżeli wymagania, o których mowa w art. 143 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia 2016/429 oraz w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiającym środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń i uchylającym rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/605 (Dz. Urz. UE L 79 z 17.03.2023, str. 65), są spełnione, powiatowy lekarz weterynarii lub lekarz weterynarii, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, informują posiadacza świni, który zgłosił zamiar przemieszczenia tej świni, o możliwości jej przemieszczenia, a jeżeli te wymagania nie są spełnione – informują tego posiadacza, że tej świni nie można przemieścić.

6. Informację o możliwości przemieszczenia świni przekazuje się posiadaczowi świni, który zgłosił zamiar przemieszczenia tej świni, oraz podmiotowi, do którego siedziby stada albo rzeźni ta świnia ma zostać przemieszczona, za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

7. Świnię, której zamiar przemieszczenia został zgłoszony zgodnie z ust. 1, przemieszcza się do innej siedziby stada lub do rzeźni w terminie 48 godzin od daty i godziny zamieszczenia informacji o możliwości przemieszczenia tej świni zarejestrowanych w komputerowej bazie danych. Przepisu art. 26 ust. 1 i art. 30 nie stosuje się.

8. Posiadacz świni lub podmiot prowadzący rzeźnię, do których odpowiednio siedziby stada lub rzeźni została przemieszczona świnia objęta zgłoszeniem, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 2 dni od dnia przemieszczenia tej świni, potwierdzają za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przemieszczenie tej świni do tej siedziby stada lub tej rzeźni.

9. W przypadku przekazania przez powiatowego lekarza weterynarii lub lekarza weterynarii, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, informacji o braku możliwości przemieszczenia świni zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, uznaje się za bezskuteczne.

10. W sytuacjach wyjątkowych, niewynikających z przyczyn leżących odpowiednio po stronie dokonującego zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, lub Agencji, a które to sytuacje uniemożliwiają złożenie, przyjęcie lub przetworzenie tego zgłoszenia oraz przekazanie informacji o możliwości przemieszczenia świni lub braku tej możliwości, to zgłoszenie uznaje się za bezskuteczne. Przepisu art. 45 ust. 1 pkt 2 nie stosuje się.";

4) w art. 42 w ust. 3 po wyrazach „komputerowej bazy danych" skreśla się wyraz „informacji";

5) w art. 56:

a) w ust. 1 w pkt 21 dodaje się przecinek i dodaje się pkt 22 w brzmieniu:

„22) będąc posiadaczem świni, który po dokonaniu zgłoszenia, o którym mowa w art. 29a ust. 1, przemieścił tę świnię mimo otrzymania od powiatowego lekarza weterynarii lub lekarza

weterynarii, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, informacji, że tej świni nie można przemieścić",

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do podmiotu prowadzącego zakład drobiu, jeżeli utrzymuje w nim zwierzęta w celu innym niż umieszczanie na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt.".

Art. 7. 1. Do postępowań w sprawach, o których mowa w art. 7 ust. 1, 3 i 4 ustawy zmienianej w art. 2, wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do postępowań w sprawach, o których mowa w art. 25f ust. 3 i ust. 4 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 3, wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 8. 1. Podmiot, któremu przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przekazano zwierzę czasowo odebrane jego właścicielowi lub opiekunowi w przypadkach, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub 3 ustawy zmienianej w art. 2, informuje wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego w sprawie czasowego odebrania zwierzęcia o miejscu pobytu tego zwierzęcia przez podanie adresu, a w przypadku jego braku – współrzędnych geograficznych tego miejsca, w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Podmiot, który przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy odebrał zwierzę w przypadku, o którym mowa w art. 7 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 2, informuje wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego w sprawie czasowego odebrania zwierzęcia o odebraniu zwierzęcia, w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, wskazując w tej informacji miejsce pobytu odebranego zwierzęcia przez podanie adresu, a w przypadku jego braku – współrzędnych geograficznych tego miejsca. Przepisu zdania pierwszego nie stosuje się, jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy odebrane zwierzę trafiło pod opiekę podmiotu, o którym mowa w ust. 1.

3. Podmiot:

1) któremu przekazano zwierzę czasowo odebrane jego właścicielowi lub opiekunowi w przypadkach, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub 3 ustawy zmienianej w art. 2, albo

2) który odebrał zwierzę w przypadku, o którym mowa w art. 7 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 2

– przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, informuje wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego w sprawie czasowego odebrania zwierzęcia o każdej zmianie miejsca pobytu tego zwierzęcia przez podanie adresu nowego miejsca pobytu tego zwierzęcia, a w przypadku jego braku – współrzędnych geograficznych tego miejsca, w terminie do dnia następującego po dniu zmiany tego miejsca.

Art. 9. 1. Kto, będąc:

1) podmiotem, któremu przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przekazano zwierzę czasowo odebrane jego właścicielowi lub opiekunowi w przypadkach, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub 3 ustawy zmienianej w art. 2, nie informuje wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego w sprawie czasowego odebrania

zwierzęcia o miejscu pobytu tego zwierzęcia w terminie i w sposób określony w art. 8 ust. 1, lub o zmianie miejsca pobytu tego zwierzęcia w terminie i w sposób określony w art. 8 ust. 3,

2) członkiem zarządu organizacji społecznej , której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, której upoważniony przedstawiciel przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy odebrał zwierzę w przypadku, o którym mowa w art. 7 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 2, nie informując wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego w sprawie czasowego odebrania zwierzęcia o odebraniu tego zwierzęcia, lub o miejscu pobytu tego zwierzęcia, w terminie i w sposób określony w art. 8 ust. 2, lub o zmianie miejsca pobytu tego zwierzęcia w terminie i w sposób określony w art. 8 ust. 3

– podlega karze grzywny od 1000 do 10 000 złotych.

2. Orzekanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Art. 10. Do uchwał, o których mowa w art. 11a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2, podjętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 11. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 16 ust. 6 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 3 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 16 ust. 6 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy i mogą być zmieniane na podstawie przepisów w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 4 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, oraz mogą być zmieniane na podstawie przepisów brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 12. Minister właściwy do spraw rolnictwa wyda po raz pierwszy przepisy wykonawcze, na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 2, w terminie nie dłuższym niż 3 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 13. Minister właściwy do spraw rolnictwa wyda po raz pierwszy przepisy wykonawcze, na podstawie art. 7 ust. 15 ustawy zmienianej w art. 2, w terminie nie dłuższym niż 3 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 14. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

1) art. 2 pkt 8 i 12, które wchodzą w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;
2) art. 6 pkt 3 i 5, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach mających na celu poprawę nadzoru nad zdrowiem i ochroną zwierząt ma na celu uporządkowanie niektórych przepisów mających związek ze zdrowiem, utrzymywaniem i przemieszczaniem zwierząt.

Projektowana ustawa wprowadza zmiany w:

1) ustawie z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 154);
2) ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 572, z późn. zm.);
3) ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2629, z późn. zm.);
4) ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075);
5) ustawie z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2023 r. poz. 872);
6) ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. poz. 2727, z późn. zm.).

W projektowanej ustawie proponuje się wprowadzenie zmian do ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych, których celem jest usprawnienie procesu wydawania lekarzom weterynarii zaświadczeń o prawie wykonywania zawodu lekarza weterynarii oraz dyplomów lekarzom weterynarii, którzy otrzymali tytuł specjalisty.

Lekarze weterynarii wykonują zadania, których celem jest ochrona zdrowia i życia zwierząt oraz zdrowia ludzi. Istotne jest zatem zapewnienie, aby dokumenty umożliwiające wykonywanie zawodu lekarza weterynarii były odpowiednio zabezpieczone i sprawnie wydawane, bowiem zawód lekarza weterynarii może wykonywać jedynie osoba, która uzyskała prawo wykonywania zawodu lekarza weterynarii.

W celu umożliwienia realizacji powierzonego ustawowo okręgowym radom lekarsko-weterynaryjnym i Komisji do spraw Specjalizacji Lekarzy Weterynarii zadania polegającego na wydawaniu zaświadczeń oraz dyplomów lekarzom weterynarii jest konieczne umożliwienie Krajowej Radzie Lekarsko-Weterynaryjnej koordynującej działania okręgowych rad lekarsko-weterynaryjnych oraz Komisji do spraw Specjalizacji Lekarzy Weterynarii realizacji niektórych zadań emitenta dokumentów publicznych wskazanych w ustawie z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1006).

Zgodnie z projektowaną zmianą minister właściwy do spraw rolnictwa będący emitentem dokumentów publicznych w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych będzie mógł upoważnić do realizacji kompetencji w ww. zakresie Krajową Radę Lekarsko-Weterynaryjną (KRLW) w odniesieniu do zaświadczenia o prawie wykonywania zawodu lekarza weterynarii, a Komisję do spraw Specjalizacji Lekarzy Weterynarii – w odniesieniu do dyplomu lekarza weterynarii z tytułem specjalisty, tj. do zamawiania i dystrybucji blankietów dokumentów publicznych oraz przekazywania informacji o wydawanych dokumentach, co w praktyce umożliwi sprawne wydawanie tych dokumentów.

Na wniosek KRLW dodatkowo została wprowadzona zmiana polegająca na rozszerzeniu informacji zamieszczanych w rejestrach członków izb lekarsko- weterynaryjnych o numer telefonu lub adres poczty elektronicznej, jeżeli lekarz weterynarii je posiada, co ułatwi okręgowym izbom lekarsko-weterynaryjnym kontakt z ich członkami. Dane te nie są danymi wrażliwymi, ani danymi, których przedstawienie wymaga dodatkowego nakładu czasu, środków finansowych czy powoduje przedłużenie procedury. Powyższe dane są adekwatne i odpowiednie dla zapewnienia sprawnej komunikacji między izbą, a lekarzem weterynarii, np. w sytuacji konieczności niezwłocznego powiadomienia przez izbę lekarsko-weterynaryjną lekarzy weterynarii pracujących na danym terenie o wystąpieniu określonych chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania oraz związanych z tym nakazach, zakazach i innych ograniczeniach wprowadzonych w celu ich zwalczenia. Nieznajomość sytuacji epizootycznej może być przyczyną rozprzestrzenienia się danej choroby zakaźnej zwierząt nie tylko na terytorium Polski, ale również na terytorium innego państwa. Mając powyższe na uwadze, konieczne jest, aby izba lekarsko-weterynaryjna mogła jak najszybciej i skutecznie skontaktować się z lekarzem weterynarii (art. 1 pkt 3 projektu ustawy);

W zakresie zmiany ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, zwanej dalej „uoz", wprowadzone zostaje rozróżnienie pomiędzy znęcaniem się nad zwierzęciem, czyli działaniem świadomie i z zamiarem umyślnym ukierunkowanym na zadanie zwierzęciu bólu, a uchybieniami w standardach pielęgnacji, które to uchybienia niejednokrotnie wynikają z niezawinionych przez posiadacza zwierzęcia sytuacji losowych, np. choroba, lub podeszły wiek rolnika prowadzącego jednoosobowo gospodarstwo, lub intensywne opady powodujące błoto w obszarze gospodarstwa, a w konsekwencji pobrudzoną sierść zwierząt. Jest to zmiana konieczna w aspekcie podstawowego poczucia sprawiedliwości, które nie pozwala klasyfikować czynów wynikających ze złej woli i okrucieństwa, z sytuacjami często niezawinionymi. Zostaną doprecyzowane przepisy dotyczące czasowego odbierania zwierząt, w szczególności w zakresie dotyczącym tzw. interwencyjnego odbierania zwierząt, tj. dokonanego przed wydaniem przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) decyzji o czasowym odebraniu zwierzęcia, m.in. przez przedstawicieli organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt. Z uwagi na zaproponowane liczne zmiany oraz uwagi, które wpłynęły w trakcie konsultacji publicznych, proponuje się nadanie nowego brzmienia art. 7 uoz. Wprowadzane przepisy porządkują zasady czasowego odbierania zwierząt, wskazując jednolitą podstawę prawną dla wydania decyzji o czasowym odebraniu zwierzęcia w każdym przypadku, tj. w przypadku gdy zachodzą przesłanki określone w art. 6 ust. 2 uoz, tj. dochodzi do znęcania się nad zwierzęciem i zwierzę odbierane jest po wydaniu decyzji o czasowym odebraniu zwierzęcia (dalej: „tryb zwykły"), jak i w przypadku wystąpienia dodatkowych przesłanek, tj. gdy dalsze pozostawanie zwierzęcia u właściciela lub opiekuna zagraża jego życiu i zwierzę jest odbierane jeszcze przed wydaniem decyzji o czasowym odebraniu zwierzęcia (dalej: „tryb interwencyjny"). W przypadku trybu interwencyjnego zrezygnowano z przesłanki zagrożenia zdrowia, jako przesłanki zbyt nieostrej, by mogła uzasadniać ingerencję w prawo własności, a także umożliwiającej nadużycia.

Tak jak dotychczas, w przypadku odebrania zwierzęcia w trybie zwykłym, jak i w trybie interwencyjnym, wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce pobytu zwierzęcia, wydając decyzję o

czasowym odebraniu tego zwierzęcia, wskazuje podmiot, któremu zwierzę zostanie przekazane pod opiekę po jego czasowym odebraniu. Zmiana redakcyjna art. 7 ust. 1 ma na celu zwiększenie komunikatywności i precyzji tego przepisu. Podobnie w przypadku ust. 2, który w swojej treści odpowiada dotychczasowemu ust. 1b i 1c. W dalszym ciągu zasadniczym miejscem, w którym umieszcza się czasowo odebrane zwierzę, będzie schronisko dla zwierząt, gospodarstwo rolne lub ogród zoologiczny, a przekazanie tego zwierzęcia innej osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej albo osobie fizycznej, która zapewni mu właściwą opiekę, będzie możliwe jedynie w przypadku braku zgody podmiotu prowadzącego schronisko dla zwierząt, gospodarstwo rolne lub ogród zoologiczny, a także w przypadku wystąpienia innych okoliczności uniemożliwiających przekazanie zwierzęcia tym podmiotom. Tak jak obecnie przekazanie czasowo odebranego zwierzęcia innym podmiotom niż podmiot prowadzący schronisko dla zwierząt, gospodarstwo rolne lub ogród zoologiczny będzie nieodpłatne.

Decyzja o czasowym odebraniu zwierzęcia będzie podlegała natychmiastowemu wykonaniu. Od tej decyzji będzie przysługiwało prawo wniesienia odwołania do samorządowego kolegium odwoławczego w terminie 7 dni, a nie tak jak poprzednio 3 dni od daty doręczenia tej decyzji. Zmiana ta wynika z konieczności zapewnienia osobie której zwierzę odebrano faktycznej możliwości realizacji prawa do szeroko rozumianego sądu, gdyż dla właściwego przygotowania odwołaniu koniecznym jest odnieść się do uzasadnienia decyzji, co w ciągu 3 dni może być trudne dla właściciela lub opiekuna zwierzęcia nieposiadającego przygotowania z zakresu prawa i równie trudne może okazać się uzyskanie pomocy profesjonalnego pełnomocnika, zwłaszcza gdy doręczenie decyzji miałoby miejsce w piątek. Ponadto w mniejszych miejscowościach w których bądź nie ma urzędu pocztowego, bądź urzędy mają krótkie godziny otwarcia, termin 3 dniowy nie pozwalał osobom którym zwierzęta odebrano na podjęcie realnych działań dla obrony ich racji. Przy ingerencji w tak wrażliwy obszar praw i wolności i to przy pomocy środka szczególnego, czyli dokonanie odbioru własności, jako czynność wyprzedzająca wydane w sprawie orzeczenia, koniecznym jest zachowanie szczególnych starań dla zabezpieczenia realizacji praw właściciela lub opiekuna zwierzęcia. Samorządowe kolegium odwoławcze rozpozna odwołanie w terminie 7 dni.

Nowym rozwiązaniem jest uzupełnienie decyzji wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o nakaz zwrócenia odebranego zwierzęcia właścicielowi lub opiekunowi w przypadkach, o których mowa w ust. 8, w określonym terminie i miejscu, jeżeli ten organ odmówi czasowego odebrania zwierzęcia lub umorzy postępowanie w sprawie czasowego odebrania tego zwierzęcia (w przypadku gdy to postępowanie stało się bezprzedmiotowe).

Obecnie odebrane zwierzęta są zwracane dopiero, gdy zostanie zakończone postępowanie karne, a sąd nie orzeknie przepadku zwierzęcia lub jeżeli postępowanie karne w tej sprawie zostanie umorzone. Tymczasem wiele spraw kończy się wydaniem decyzji umarzających postępowanie (lub o odmowie odebrania zwierzęcia, gdyż praktyka organów oraz orzecznictwo sądów administracyjnych nie jest tu jednolite), co w opinii organizacji społecznych nie jest wystarczającą podstawą do zwrotu odebranego zwierzęcia, choć w obrocie prawnym brak jest jakiegokolwiek dokumentu stanowiącego o czasowym odebraniu zwierząt.

Wprowadzono odmienne sposoby odbierania zwierząt w trybie interwencyjnym, w zależności od kategorii zwierzęcia (domowe czy gospodarskie) oraz od kategorii podmiotu dokonującego odebrania tego zwierzęcia. Istotą przyjętego rozwiązania jest konieczność potwierdzenia przez powiatowego lekarza weterynarii zasadności odebrania zwierzęcia gospodarskiego w przypadku, gdy taka potrzeba zostanie zgłoszona Inspekcji Weterynaryjnej przez upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt. Powiatowy lekarz weterynarii odbierze zwierzę gospodarskie, jeżeli w wyniku kontroli przeprowadzonej po otrzymaniu informacji od tego przedstawiciela potwierdzi zaistnienie okoliczności, o których mowa w projektowanym art. 7 ust. 8 pkt 2 ustawy o ochronie zwierząt (przypadek niecierpiący zwłoki, gdy dalsze pozostawanie zwierzęcia u właściciela lub opiekuna zagraża jego życiu). Doświadczenia płynące ze stosowania zmienianej ustawy, a także zakres definicji zwierząt domowych, pozwalają przyjąć, że wprowadzenie, w przypadku trybu interwencyjnego, podziału na zwierzęta domowe i gospodarskie, czego konsekwencją będzie wyłączenie możliwości stosowania tego trybu do zwierząt innych niż domowe i gospodarskie nie powinno mieć wpływu na dotychczasową praktykę interwencyjnego odbierania zwierząt.

Do kontroli przeprowadzanych po otrzymaniu informacji od upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt będą miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, w tym jej art. 19c zawierający otwarty katalog dowodów kontroli, pozwalający na udokumentowanie stwierdzonych okoliczności przez sporządzenie dokumentacji fotograficznej obrazującej stan zwierzęcia. Dowód taki jest istotny m.in. z punktu widzenia ewentualnego postępowania karnego w sprawie przeciwko właścicielowi lub opiekunowi odebranego zwierzęcia. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej nie przewiduje możliwości uczestniczenia w kontroli upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt. Projektowana ustawa nie wprowadza zmian w tym zakresie.

Zgodne z informacjami przekazanymi przez Głównego Lekarza Weterynarii wystąpienia powiatowych lekarzy weterynarii kierowane do wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) skutkowały zainicjowaniem:

1) w 2021 r. – 158 postępowań administracyjnych w sprawie czasowego odebrania zwierząt, z których 64 zakończyło się wydaniem decyzji o czasowym odebraniu zwierzęcia;
2) w I półroczu 2022 r. – 95 postępowań administracyjnych w sprawie czasowego odebrania zwierząt, z których 35 zakończyło się wydaniem decyzji o czasowym odebraniu zwierzęcia.

Policjant lub strażnik straży gminnej w sytuacji gdy konieczne jest interwencyjne odebranie zwierzęcia, a właściciel nie pozwala na jego dokonanie przez upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej (np. sprzeciwia się wejściu upoważnionego przedstawiciela na teren swojej nieruchomości), powinni odebrać zwierzęta samodzielnie, korzystając przy tym z pełni przysługujących im kompetencji – nie wyłączając środków przymusu bezpośredniego. Działanie Policji czy straży gminnej nie może sprowadzać się do asystowania organizacjom społecznym podczas dokonywanych przez nie interwencji lub do ich ochrony podczas tych interwencji, gdyż organizacje społeczne nie są w kręgu podmiotów którym przysługuje asysta policji, a ponadto

gdyby wejście organizacji nastąpiło wbrew woli właściciela to doszłoby do ochraniania przez policję działań bezprawnych. Organizacje społecznie nie posiadają bowiem uprawnień kontrolnych i nie mają prawa wejść na teren prywatny bez zgody właściciela. „Asysta" Policji czy straży gminnej tej zgody nie zastępuje. Należy także pamiętać, że zgodnie z art. 193 Kodeksu karnego „Kto wdziera się do cudzego domu, mieszkania, lokalu, pomieszczenia albo ogrodzonego terenu albo wbrew żądaniu osoby uprawnionej miejsca takiego nie opuszcza, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku". Tak więc obecność policji nie tylko nie sankcjonuje wejścia przedstawicieli organizacji na teren prywatny, ale przeciwnie, obecność na miejscu policji wyłącza dla uprawnionych przedstawicieli organizacji społecznych możliwość działania z powołaniem się na stan wyższej konieczności. W przypadku obecności na miejscu zdarzenia, lub w przypadku możliwości przybycia na miejsce gdzie znajdują się zwierzęta funkcjonariuszy policji przedstawiciele organizacji społecznej nie także mogą wejść na teren prywatny powołując się na stan wyższej konieczności, gdyż obecność funkcjonariuszy policji mających kompetencję do samodzielnego odebrania zwierząt, a jednocześnie prawo do wejścia na teren prywatny, którego nie posiadają przedstawiciele organizacji społecznych pozwala na dokonanie przez policjantów odbioru zwierzęcia przy czym mogą to uczynić nie popełniając przestępstwa z art. 193 Kodeksu karnego. Obecność na miejscu lub możliwość przybycia funkcjonariuszy policji daje możliwość odparcia zagrożenia dobra chronionego jakim jest życie zwierzęcia bez poświęcenia dobra chronionego jakim jest m ochrona miru domowego posiadacza zwierzęcia.

Obowiązek przewidziany w projektowanym art. 7 ust. 8, 12 i 14 ustawy o ochronie zwierząt ma zapobiec sytuacji, w której nie jest możliwe ustalenie miejsca pobytu odebranego zwierzęcia, a tym samym jego powrót do właściciela lub opiekuna w przypadku, gdy zwierzę zostało im odebrane niesłusznie. Nie można też stracić z oczu okoliczności, że także w przypadku, gdy czasowy odbiór zwierzęcia został dokonany słusznie i sąd w sprawie karnej orzekł przepadek zwierzęcia to także niedopuszczalną sytuacją jest brak możliwości ustalenia miejsca pobytu zwierzęcia. W sytuacji orzeczenia przepadku zwierzę bynajmniej nie przechodzi ono na własność organizacji i nie może ona swobodnie zwierzęciem dysponować, gdyż takie zwierzę staje się własnością Państwa, a organizacji społecznej zostaje wyłącznie powierzony **obowiązek wykonania przepadku** zgodnie z nakazami zawartymi w **art. 38**, których to nakazów jak wskazuje praktyka, w większości przypadków nie wykonują.

Wprowadzane przepisy z jednej strony pozostawiają przedstawicielom organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, uprawnienie do odebrania zwierzęcia w sytuacji niecierpiącej zwłoki, co było przedmiotem wielu interwencji zarówno tych organizacji, jak również parlamentarzystów i Rzecznika Praw Obywatelskich, a z drugiej strony zobowiązują osoby odbierające zwierzę do poinformowania organów uprawnionych do wydania decyzji o dokonanym czasowym odbiorze zwierzęcia i jego miejscu umieszczenia bezpośrednio po odebraniu a także postawienia zwierzęcia do dyspozycji wójta (burmistrza, prezydenta miasta) – w celu zabezpieczenia zwierzęcia przez ten organ niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia jego odebrania. Jest bowiem logicznym, aby o miejscu czasowego powierzenia zwierzęcia w miarę możliwości **od dnia odebrania** decydował organ prowadzący postępowanie w przedmiocie czasowego odebrania zwierzęcia. Jeśli więc policjant czy strażnik gminny dokonując czasowego odbioru zwierzęcia nie

zabiera go ze sobą do siedziby swojej jednostki, tylko natychmiast przekazuje odebrane zwierzę z powiadomieniem wójta (burmistrza, prezydenta miasta) podmiotowi prowadzącemu schronisko lub gospodarstwo rolne, lub w czasie dokonywania odbioru przez straż miejską czy policję przy gospodarstwie, czy miejscu interwencji oczekują urzędnicy gminni wraz z podmiotem prowadzącym schronisko lub gospodarstwo któremu zwierzęta mają zostać powierzone, to brak podstaw, aby przedstawiciele organizacji społecznej dokonujący czasowego odbioru posiadali prawo zabierania ze sobą odebranego zwierzęcia i zatrzymywania go na czas postępowania administracyjnego. Oczywiście obowiązek przekazania czasowo odebranego zwierzęcia wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) do 3 dni przez przedstawicieli organizacji społecznej, która dokonała odbioru, nie wyklucza możliwości, iż organ tej organizacji powierzy pod czasowa opiekę odebrane zwierzęta. Ale musi to być swobodna, a nie wymuszona poprzez fakty dokonane decyzja wójta, (burmistrza, prezydenta Miasta). Jednocześnie przedstawiciele organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, są obowiązani do zawiadomienia prokuratora lub Policji o przypadku znęcania się nad zwierzęciem, gdy dokonują jego odebrania na podstawie w art. 7 ust. 8 pkt 1, niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia odebrania tego zwierzęcia.

W projekcie ustawy proponuje się, aby postępowanie w sprawie wydania decyzji w przedmiocie czasowego odebrania zwierzęcia było wszczynane z urzędu, po otrzymaniu informacji:

1) o traktowania zwierzęcia w sposób określony w art. 6 ust. 2 od Policji, straży gminnej, lekarza weterynarii lub upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, lub
2) o przypadku niecierpiącym zwłoki, gdy dalsze pozostawanie zwierzęcia u właściciela lub opiekuna zagraża jego życiu, lub
3) o odebraniu zwierzęcia gospodarskiego przez powiatowego lekarza weterynarii oraz dostarczeniu protokołu przekazania odebranego zwierzęcia gospodarskiego.

Do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi stale docierają sygnały, także za pośrednictwem Rzecznika Praw Obywatelskich, o przypadkach niewłaściwego wykonywania przez organizacje społeczne przysługujących im uprawnień. Nieprawidłowości te dotyczą samej zasadności podjęcia interwencji i odebrania zwierząt, jak również:

1) nieinformowania wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o odebraniu zwierząt, co utrudnia temu organowi ocenę stanu faktycznego sprawy i wydanie rozstrzygnięcia o zasadności odebrania zwierząt, oddalając w czasie możliwość obrony swoich praw przez właścicieli lub posiadaczy odebranych zwierząt, co zmniejsza ich szanse na odzyskanie swoich zwierząt;
2) wielokrotnych zmian miejsca przebywania odebranych zwierząt, co utrudnia, a nawet uniemożliwia ich późniejszy zwrot właścicielowi – znane są przypadki, gdy organizacje społeczne same nie są w stanie określić miejsca przebywania odebranych przez siebie zwierząt;
3) uchylanie się od zwrotu odebranych zwierząt zarówno w przypadku odmowy czasowego odebrania zwierząt lub umorzenia postępowania administracyjnego w sprawie czasowego odebrania zwierząt, jak i w przypadku prawomocnego umorzenia postępowania karnego w sprawie znęcania się nad tymi zwierzętami.

Powyższe nieprawidłowości należy oceniać także w kontekście obowiązku ponoszenia przez dotychczasowego właściciela lub opiekuna kosztów transportu, utrzymania i koniecznego leczenia czasowo odebranych zwierząt, dlatego też projekt zawiera także rozwiązanie uzależniające możliwość obciążenia właściciela lub opiekuna tymi kosztami od ich skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo znęcania się nad odebranymi im zwierzętami. Projekt wprowadza zasadę ustalania przez Ministra właściwego dla spraw rolnictwa co roku dobowych stawek utrzymania zwierząt z uwzględnieniem ich gatunku w sytuacji ich czasowego odebrania. To rozwiązanie zapobiegnie obecnie pojawiającym się sytuacjom, że stawki utrzymania zwierząt tego samego gatunku różnią się często nawet rzędem wielkości w zależności od uznania przedstawicieli organizacji, która dokonała odbioru zwierząt, albo której czasowo powierzone zwierzęta powierzono na przechowanie. Ustalenie obowiązujących stawek zrówna w zakresie obciążeń finansowych z tytułu utrzymania zwierząt tego samego gatunku sytuację osób, którym zwierzęta odebrano.

Proponuje się także, aby organ uprawniony do wydania decyzji o czasowym odbiorze zwierzęcia nakazywał ww. organizacji społecznej zwrot tego zwierzęcia, jeżeli zostanie wydana decyzja odmawiająca czasowego odebrania zwierzęcia lub postępowanie w sprawie czasowego odebrania zwierzęcia zostanie umorzone. Obecnie odebrane zwierzęta są zwracane dopiero wtedy, gdy zostanie zakończone postępowanie karne, a sąd nie orzeknie przepadku zwierzęcia lub jeżeli postępowanie karne w tej sprawie zostanie umorzone. Tymczasem wiele spraw kończy się decyzją odmowną lub umorzeniem postepowania, co w opinii tych organizacji społecznych nie jest podstawą do zwrotu odebranego zwierzęcia. Trzeba jednak mieć na uwadze, że organizacje uchylają się od zwrotu zwierząt poprzez stosowanie odwołań od decyzji wójtów (burmistrzów, prezydentów miast). Niektóre organizacje uchylają się także od zwrotu zwierząt w sytuacjach gdy obowiązek zwrotu wynika z prawomocnego wyroku w sprawie karnej i nakazu ustawy. Nie można dopuszczać do sytuacji, że odwołanie się organizacji społecznej od decyzji administracyjnej nakazującej zwrot zwierząt w sytuacji, gdy sąd nie orzekł na podstawie art 35 ust 3 przepadku zwierząt – będzie wstrzymywać zwrot zwierząt wynikający wprost z nakazu art 7., czyli de facto będzie decydować o wykonaniu konsekwencji wyroku sądu. Dlatego w takich sytuacjach celowym jest , aby wójt (burmistrz, prezydent miasta) dokonywał w niezaskarżalnym Postanowieniu wskazania niejako wyłącznie technicznych warunków zwrotu zwierząt (miejsce, termin), dla dokonania zwrotu zwierząt traktowanego tu jako oczywisty i obligatoryjny.

Przewiduje się, że do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy będą miały zastosowanie przepisy w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, ponieważ są korzystniejsze dla osób, którym zostały odebrane zwierzęta na podstawie art. 7 ust. 3 uoz, jak również dla samych zwierząt, gwarantując ich szybszy powrót do właściciela, gdy zasadność odbioru tych zwierząt nie zostanie potwierdzona przez uprawnione do tego organy. Projekt ustawy zawiera także przepisy nakładające obowiązek informowania o miejscu pobytu i o zmianie tego miejsca także w przypadku, gdy zwierzęta zostały odebrane przez dniem wejścia w życie projektowanej ustawy.

Dotychczasowy sposób wykonywania przez organizacje społeczne nadanych im w uoz uprawnień w zakresie związanym z własnością i posiadaniem, w tym stosowanie ubrań przypominających te, które są używane

przez pracowników państwowych służb mundurowych i paramundurowych, a także nazewnictwa stosowanego przez te organizacje, mogą wywoływać wrażenie u osoby, u której zamierzają podjąć interwencję, że ma do czynienia z instytucją państwową. Organizacje społeczne choć mają obecnie prawo odebrać zwierzę w przypadkach określonych w uoz, to jednak nie mają uprawnień do stosowania środków przymusu bezpośredniego, aby móc dokonać tego odebrania i to także w przypadku sprzeciwu właściciela lub opiekuna zwierząt. Uprawnienia do interwencyjnego odbierania zwierząt oraz do stosowania środków przymusu bezpośredniego mają wyłącznie funkcjonariusze Policji oraz strażnicy straży gminnych, o czym przesądza art. 2 ust. 1 pkt 9 i 13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 202, z późn. zm.). Organizacjom społecznym nie zostały przyznane uprawnienia kontrolne oraz nie mają one prawa do wejścia na teren prywatny bez zgody właściciela. Uoz nie wyposaża organizacji społecznych w instrumenty służące „dokonaniu niezbędnej analizy stanu faktycznego". Domniemanie uprawnień kontrolnych organizacji społecznych jest nie do pogodzenia z zasadami demokratycznego państwa prawa. Stąd w proponowanych przepisach wprowadza się przepis, zgodnie z którym organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, wykonują zadania w sposób zapewniający ich odróżnienie od instytucji państwowych i samorządowych, w szczególności nie stosują nazw, tytułów lub nazw stanowisk, odznak, legitymacji, wzorów lub form dokumentów, oznakowania pojazdów, strojów, mundurów lub ich elementów mogących wprowadzać w błąd co do prywatnoprawnego charakteru tych organizacji i posiadanych uprawnień.

Proponuje się ponadto wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym organy samorządu terytorialnego będą obowiązane do informowania powiatowych lekarzy weterynarii o znanych sobie przypadkach naruszenia przepisów uoz. Powinno to zapobiec sytuacjom, gdy powiatowy lekarz weterynarii nie ma informacji o naruszeniu przepisów uoz na terenie jednej z gmin należących do powiatu objętego jego właściwością. Informacje o naruszeniu uoz najczęściej trafiają od mieszkańców do władz gminnych, a nie do powiatowego lekarza weterynarii.

W projekcie ustawy przewidziano szczególną regulację w zakresie wysokości kary grzywny za naruszenie nakazów i zakazów związanych z odbieraniem zwierząt i działalnością organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt. Odstąpienie od ogólnych zasad wymiaru kary grzywny, zgodnie z którymi kara ta nie może być niższa niż 20 zł ani wyższa niż 5000 zł, wyeliminuje możliwość nakładania kary grzywny w wysokości symbolicznej, której dolegliwości ukarany w żaden sposób nie odczuje, a tym samym wzmocni jej funkcję prewencyjną i ochronną. Należy mieć na uwadze, że wprowadzane w projekcie ustawy nakazy i zakazy dotyczą ochrony życia i zdrowia zwierząt, prawa własności i miru domowego.

Projektowane przepisy mają na celu zwiększenie odpowiedzialności organizacji społecznych za nieuzasadnione odbieranie zwierząt. Podstawową przesłanką do odebrania zwierzęcia powinno być zaistnienie okoliczności wskazujących na popełnienie przestępstwa znęcania się nad zwierzęciem.

Projektowana ustawa wprowadza również obowiązek rejestracji w postaci cyfrowej w ubojni obrazu w miejscach wyładunku zwierząt przeznaczonych do uboju oraz w pomieszczeniach do ogłuszania i wykrwawiania tych zwierząt we wszystkie dni w roku przez całą dobę. Dodatkowe wyposażenie ubojni ma na celu zwiększenie

nadzoru nad wyładunkiem zwierząt przywiezionych do ubojni oraz kontroli nad postępowaniem ze zwierzętami przeznaczonymi do uboju. Wprowadzenie tego rozwiązania jest spełnieniem postulatów zarówno organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, jak również organizacji skupiających rolników i hodowców zwierząt gospodarskich. Jednocześnie w celu umożliwienia dostosowania się podmiotów prowadzących ubojnie do tego obowiązku, proponuje się w tym zakresie 6-miesięczny okres *vacatio legis*.

Ponadto projektowana ustawa wprowadza kastrację psów i kotów do katalogu obowiązkowych elementów, jakie powinien zawierać program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Wprowadzona w art. 11a ust. 3a uoz fakultatywna możliwość obejmowania ww. programem planu sterylizacji lub kastracji zwierząt w gminie, przy pełnym poszanowaniu praw właścicieli zwierząt lub innych osób, pod których opieką zwierzęta pozostają, nie spełniła swojego zadania, ponieważ gminy, korzystając z fakultatywności tego przepisu, nie wprowadzały tego zadania w życie. Jedynie powszechna kastracja, rozumiana jako chirurgiczny zabieg pozbawienia możliwości rozmnażania zarówno w odniesieniu do samców, jak i samic, daje szansę na ograniczenie niekontrolowanego rozmnażania psów i kotów, które prowadzi do wzrostu zjawiska bezdomności zwierząt.

Proponuje się również uchylenie ust. 3 w art. 8 uoz, zgodnie z którym zarząd województwa przygotowuje i wykonuje program upowszechniania znajomości przepisów ustawy wśród rolników przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego, ponieważ ustawa z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. poz. 1176) zniosła wcześniejszą zależność tych ośrodków od samorządów województw. Obecnie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2020 r. poz. 721, z późn. zm.) jednostki doradztwa rolniczego podlegają ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi.

Projektowana ustawa zmienia również art. 16 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, umożliwiając powiatowemu lekarzowi weterynarii wyznaczenie na czas określony lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji, w tym lekarzy weterynarii świadczących usługi weterynaryjne w ramach zakładu leczniczego dla zwierząt, do informowania o możliwości przemieszczania świń w przypadkach, o których mowa w art. 29a ust. 5 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt. W związku z faktem, że projektowana zmiana stanowi jedynie uzupełnienie zakresu czynności wykonywanych na podstawie wyznaczenia powiatowego lekarza weterynarii i z uwagi na wprowadzenie alternatywnego systemu przemieszczania świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zmiana ta nie doprowadzi do niezgodności z ww. ustawą rozporządzenia wydanego na podstawie art. 16 ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, tj. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2022 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii (Dz. U. poz. 1684). W związku z powyższym w art. 11 projektowanej ustawy zaproponowano utrzymanie w mocy wymienionego rozporządzenia..

W art. 3 pkt 2 projektowanej ustawy zostanie poprawiony błąd w art. 25a ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej. Błąd ten dotyczy określenia okresu przeprowadzenia badań biegłości lub międzylaboratoryjnych badań porównawczych, których wyniki, w formie raportu z tych badań, dołącza się do wniosku o zatwierdzenie laboratorium ubiegającego się o status laboratorium zatwierdzonego do przeprowadzania badań laboratoryjnych. Wymieniony przepis zgodnie z jego literalnym brzmieniem dopuszcza dołączenie do wymienionego wniosku o zatwierdzenie laboratorium raportu z badań przeprowadzonych w roku poprzedzającym rok złożenia tego wniosku, natomiast wyłącza dołączenie do przedmiotowego wniosku raportu z badań przeprowadzonych w roku złożenia tego wniosku, a zatem raportu z badań późniejszych i w związku z tym bardziej aktualnych. W projektowanej ustawie zaproponowano zmianę, zgodnie z którą do ww. wniosku będzie można dołączyć zarówno raport z badań przeprowadzonych w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku, jak i w roku złożenia tego wniosku.

Przepis art. 25f ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej dotyczy laboratoriów wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 25e ust. 1 tej ustawy, prowadzonego przez Głównego Lekarza Weterynarii. Laboratoria te nie są laboratoriami urzędowymi w rozumieniu art. 37 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2017/625". Są to laboratoria przeprowadzające badania laboratoryjne na rzecz podmiotów nadzorowanych przez Inspekcję Weterynaryjną, których wyniki są następnie wykorzystywane przez Inspekcję Weterynaryjną do celów kontroli urzędowych. Laboratoria te podlegają niższym wymaganiom od laboratoriów urzędowych.

Badania biegłości i międzylaboratoryjne badania porównawcze służą sprawdzeniu biegłości laboratoriów w zakresie wykonywania badań laboratoryjnych przeprowadzanych w określonym kierunku. Badania te są przeprowadzane w szczególności przez krajowe laboratoria referencyjne właściwe dla danego kierunku badań laboratoryjnych. Badania biegłości i międzylaboratoryjne badania porównawcze należy traktować jako równoważne. W szczególności wymienione badania są traktowane jako równorzędne zgodnie z art. 38 ust. 2 rozporządzenia 2017/625 oraz art. 25a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, które dotyczą laboratoriów urzędowych w rozumieniu art. 37 rozporządzenia 2017/625.

Przepis art. 25f ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej w obecnym brzmieniu dopuszcza weryfikację przez Głównego Lekarza Weterynarii biegłości laboratoriów wpisanych do rejestru, o

którym mowa w art. 25e ust. 1 tej ustawy, na podstawie wyników wymienionych badań biegłości. Projektowana zmiana polega na dopuszczeniu dokonywania weryfikacji biegłości wymienionych laboratoriów na podstawie wyników międzylaboratoryjnych badań porównawczych. Zmiana ta ułatwi działalność wymienionych laboratoriów, umożliwiając tym laboratoriom wykazywanie swojej biegłości w przeprowadzaniu badań laboratoryjnych także w toku międzylaboratoryjnych badań porównawczych. Zmiana ta będzie miała istotne praktyczne znaczenie dla tych laboratoriów, gdyż uczestniczą one często w międzylaboratoryjnych badaniach porównawczych.

Zmiana zaproponowana w art. 4 projektu ustawy dotycząca ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt będzie stanowiła doprecyzowanie przepisów Unii Europejskiej w zakresie trybu i sposobu nadawania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego podmiotom prowadzącym działalność, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. n tej ustawy, co umożliwi nadanie, na obecnie obowiązujących zasadach, numeru siedzibie stada i numeru zakładowi drobiu w przypadku utrzymywania zwierząt innych nich bydło, owce, kozy, świnie i konie.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt") (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/429", podmioty, które prowadzą działalność polegającą na utrzymywaniu zwierząt lądowych lub pozyskiwaniu, produkcji, przetwarzaniu lub przechowywaniu materiału biologicznego, przed rozpoczęciem takiej działalności mają obowiązek powiadomić właściwy organ o planowanym rozpoczęciu działalności oraz przekazać temu organowi informacje określone w art. 84 ust. 1 rozporządzenia 2016/429 w celu rejestracji. Następnie powiatowy lekarz weterynarii umieszcza podmiot w rejestrze oraz nadaje mu weterynaryjny numer identyfikacyjny.

Powiatowy lekarz weterynarii jest zgodnie z art. 14c ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej właściwym organem, o którym mowa w art. 93–95 rozporządzenia 2016/429.

Zgodnie z art. 85 rozporządzenia 2016/429 państwa członkowskie, w drodze odstępstwa od art. 84 ust. 1 rozporządzenia 2016/429, mogą zwolnić z obowiązku rejestracji niektóre kategorie działalności stwarzające nieistotne ryzyko zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2022/1345 z dnia 1 sierpnia 2022 r. ustanawiającym zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do rejestracji i zatwierdzania zakładów, w których utrzymywane są zwierzęta lądowe, a także pobierania, produkcji, przetwarzania lub przechowywania materiału biologicznego (Dz. Urz. UE L 202 z 02.08.2022, str. 27).

Zgodnie z projektowanym art. 1 pkt 1 lit. n ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt obowiązkowi rejestracji przez powiatowego lekarza weterynarii będą podlegały tylko takie podmioty, które utrzymują zwierzęta lądowe w celu umieszczania na rynku tych zwierzą lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt, a w przypadku zwierząt kopytnych – niezależnie od celu, w jakim są utrzymywane

W konsekwencji na przykład te zakłady drobiu, które spełniają warunki określone w art. 3 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1345 z dnia 1 sierpnia 2022 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do rejestracji i zatwierdzania zakładów, w których utrzymywane są zwierzęta lądowe, a także pobierania, produkcji, przetwarzania lub przechowywania materiału biologicznego, nie będą podlegały rejestracji i nie zostaną im nadane weterynaryjne numery identyfikacyjne. W związku z tym te zakłady drobiu również nie będą podlegały obowiązkowi rejestracji w komputerowej bazie danych prowadzonej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt. Dotyczy to przede wszystkim tych zakładów drobiu, w których drób jest utrzymywany wyłącznie na własny użytek.

Biorąc pod uwagę, że obecne przepisy regulujące zasady przyznawania odszkodowania i zapomogi za zwierzęta padłe, zabite lub poddane ubojowi w ramach zwalczania chorób zakaźnych zwierząt nie przewidują możliwości przyznania ani zapomogi ani odszkodowania za zwierzęta padłe po dokonaniu przez posiadacza zwierząt zgłoszenia podejrzenia wystąpienia choroby, a które to zwierzęta nie były poddane żadnym zabiegom nakazanym przez organy Inspekcji Weterynaryjnej, w projektowanej ustawie proponuje się rozszerzenie katalogu zwierząt, za które posiadaczowi zwierząt będzie przysługiwać odszkodowanie.

Jednocześnie należy zauważyć, że nie jest możliwe przedstawienie szczegółowych wyliczeń obrazujących, jaki procent zwierząt w ognisku choroby padnie po dopełnieniu przez posiadacza obowiązku, o którym mowa w art. 42 ust. pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, z uwagi na fakt, że takie dane nie są zbierane, a padnięcia zwierząt są uzależnione przede wszystkim od przebiegu stwierdzonej choroby zakaźnej.

Projektowana ustawa w art. 5 wprowadza również zmianę brzmienia definicji produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny zawartej w art. 5 pkt. 1a ustawy z dnia 16 grudnia 2006 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego.

Należy zauważyć, że co do zasady przepisy prawa unijnego z zakresu bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego nie mają zastosowania do produkcji podstawowej na własny domowy użytek lub do domowego przygotowania, przetwarzania lub przechowywania żywności na własny domowy użytek w związku z powyższym kwestie te mogą być regulowane na mocy prawa krajowego.

W Polsce wymagania weterynaryjne, jakie powinny być spełnione przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny uregulowane zostały w przepisach ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego oraz rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. z 2021 r. poz. 2059, z późn. zm.).

Proponowana zmiana polega na usunięciu z definicji produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny wyrazów „poza rzeźnią". Celem poprawki jest wyeliminowanie ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych

dotyczących możliwości pozyskiwania przez rolników mięsa na własny użytek z utrzymywanych przez nich w gospodarstwie zwierząt w przypadku, gdy ubój odbywa się w rzeźni.

Po wprowadzeniu przedmiotowej poprawki nie powinno być wątpliwości prawnych co do możliwości uboju określonych w definicji zwierząt, w celu pozyskania przez rolnika mięsa na własne potrzeby zarówno w gospodarstwie, jak i w wybranej przez rolnika rzeźni.

.

W zakresie zmiany ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, zwanej dalej „ustawą o SIRZ", projektowane przepisy mają na celu wprowadzenie alternatywnego systemu przemieszczania świń.

Zgodnie z przepisami ustawy o SIRZ posiadacz świń zgłasza do komputerowej bazy danych prowadzonej na jej podstawie przemieszczenie świń do swojej siedziby stada lub ze swojej siedziby stada w terminie 7 dni od dnia tego zdarzenia. Podobnie rzeźnia zgłasza przybycie świń do rzeźni, a następnie ubój tych zwierząt, w terminie 7 dni od dnia każdego z tych zdarzeń.

W przypadku zagrożenia wystąpieniem lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania i określenia obszaru zapowietrzonego, obszaru zagrożonego lub innego obszaru objętego ograniczeniami ustanowionego zgodnie z przepisami rozporządzenia 2016/429 oraz przepisami Unii Europejskiej wydanymi na podstawie rozporządzenia 2016/429 informacje o zdarzeniach dotyczących świń, z wyłączeniem urodzenia, zgłasza się do komputerowej bazy danych prowadzonej na podstawie ustawy o SIRZ w terminie 2 dni od dnia wystąpienia danego zdarzenia.

Posiadacz świni może dokonywać zgłoszeń za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa albo, jeżeli nie jest podmiotem:

1) prowadzącym miejsce gromadzenia zwierząt,
2) organizującym targi, wystawy, pokazy lub konkursy zwierząt,
3) prowadzącym cyrk objazdowy,
4) prowadzącym grupę tresowanych zwierząt,
5) prowadzącym obrót zwierzętami, pośrednictwo w tym obrocie lub skup zwierząt,
6) prowadzącym rzeźnię, zakład drobiu, zakład przetwórczy lub spalarnię

– do dnia 31 grudnia 2025 r. może dokonywać tych zgłoszeń w postaci papierowej na formularzu udostępnionym na stronie internetowej ARiMR.

Zgodnie z art. 143 ust. 2 rozporządzenia 2016/429, w przypadku gdy utrzymywanym zwierzętom lądowym wolno jest opuścić obszar objęty ograniczeniami określony w art. 55 ust. 1 lit. f ppkt (ii), art. 56 i art. 64 ust. 1 rozporządzenia 2016/429 i są one objęte środkami zwalczania chorób określonymi w art. 55 ust. 1, art. 65 ust. 1, art. 74 ust. 1, art. 79 lub art. 80 lub w przepisach przyjętych na podstawie art. 55 ust. 2, art. 67, art. 71 ust. 3 i art. 74 ust. 4, art. 83 ust. 3 lub art. 259 rozporządzenia 2016/429, a dane zwierzęta należą do gatunków objętych tymi środkami zwalczania chorób, podmioty przemieszczają takie utrzymywane zwierzęta lądowe w obrębie

terytorium państwa członkowskiego lub z jednego państwa członkowskiego do drugiego wyłącznie wtedy, gdy zwierzętom, które mają być przemieszczone, towarzyszy świadectwo zdrowia zwierząt wydane przez właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia zgodnie z art. 149 ust. 1 rozporządzenia 2016/429.

Właściwy organ może zdecydować, że nie jest konieczne wydawanie takiego świadectwa przy przemieszczaniu utrzymywanych zwierząt lądowych w obrębie terytorium danego państwa członkowskiego, jeżeli uzna, że istnieje alternatywny system zapewniający identyfikowalność przesyłek takich zwierząt oraz że te zwierzęta spełniają wymagania w zakresie zdrowia zwierząt dotyczące takiego przemieszczania.

Projekt ustawy ustanawia alternatywny system przemieszczania świń, który ma umożliwić przemieszczanie świń bez konieczności zaopatrywania ich w świadectwo zdrowia, jeżeli zgodę na takie przemieszczenie wyrazi powiatowy lekarz weterynarii. System ten będzie dotyczył wyłącznie świń przemieszczanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z projektowanymi przepisami posiadacz świni, który będzie chciał skorzystać z alternatywnego systemu przemieszczania świń, będzie zgłaszał się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego ARiMR w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa powiatowemu lekarzowi weterynarii lub lekarzowi weterynarii, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, właściwym ze względu na miejsce położenia siedziby stada posiadacza świni zamiar przemieszczenia świni co najmniej na 4 dni przed planowanym przemieszczeniem.

Zgłoszenie zostanie przekazane przez system teleinformatyczny ARiMR do powiatowego lekarza weterynarii lub lekarza weterynarii wyznaczonego na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, zwanego dalej „wyznaczonym lekarzem", właściwym terytorialnie dla siedziby stada posiadacza świni zgłaszającego zamiar przemieszczenia świni upoważnionym do przeprowadzenia badania zwierząt umieszczanych na rynku, przeznaczonych do wywozu oraz do wystawiania świadectw zdrowia lub przeprowadzenia badania klinicznego zwierząt umieszczanych na rynku krajowym.

W kolejnym etapie przetwarzania zgłoszenia zamiaru przemieszczenia świni, jeżeli będą spełnione wymagania określone w art. 143 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia 2016/429 oraz wymagania dla poszczególnych obszarów przewidziane w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiającym środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń i uchylającym rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/605 (Dz. Urz. UE L 79 z 17.03.2023, str. 65), powiatowy lekarz weterynarii lub wyznaczony lekarz przekażą zgłaszającemu informację o możliwości dokonania przemieszczenia świni albo o braku takiej możliwości.

W przypadku gdy siedziba stada, z której ma zostać przemieszczona świnia, siedziba stada przeznaczenia lub rzeźnia znajdują się na obszarze zapowietrzonym, obszarze zagrożonym lub innym obszarze objętym ograniczeniami, ustanowionymi zgodnie z przepisami rozporządzenia 2016/429, powiatowy lekarz weterynarii lub wyznaczony lekarz przeprowadzą badanie kliniczne świni zgłoszonej do przemieszczenia, jeżeli jest ono wymagane, lub urzędowy lekarz weterynarii zdecyduje o konieczności przeprowadzenia tego badania.

Po przekazaniu informacji o możliwości przemieszczenia świni przez powiatowego lekarza weterynarii lub wyznaczonego lekarza odnotowanej w systemie teleinformatycznym ARiMR w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, ta świnia powinna być w ciągu 48 godzin przemieszczona do siedziby stada przeznaczenia lub do rzeźni, co musi zostać potwierdzone w komputerowej bazie danych prowadzonej przez ARiMR na podstawie ustawy o SIRZ przez posiadacza siedziby stada przeznaczenia lub przez podmiot prowadzący rzeźnię, nie później niż w terminie 2 dni od dnia przybycia tych zwierząt do siedziby stada przeznaczenia lub do rzeźni.

W przypadku braku możliwości przemieszczenia świń stwierdzonego przez powiatowego lub wyznaczonego lekarza na jakimkolwiek etapie przetwarzania informacji o zamiarze takiego przemieszczenia w systemie teleinformatycznym ARiMR w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zgłoszenie zamiaru przemieszczenia zostanie uznane za nieskuteczne. W takim przypadku posiadacz świni może dokonać przemieszczenia świni zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o SIRZ, zaopatrując ją w świadectwo zdrowia zgodnie z art. 143 ust. 2 rozporządzenia 2016/429.

Wymiana informacji w systemie teleinformatycznym ARiMR w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zapewni organom Inspekcji Weterynaryjnej i wyznaczonym lekarzom dostęp do komputerowej bazy danych prowadzonej przez ARiMR na podstawie ustawy o SIRZ oraz umożliwi edycję w tej bazie informacji dotyczącej przeznaczenia koniowatego do uboju w celu spożycia przez ludzi, informacji o statusie epizootycznym oraz informacji o zgłoszonym zamiarze przemieszczenia świń.

W sytuacjach wyjątkowych, niewynikających z przyczyn leżących po stronie odpowiednio dokonującego zgłoszenia lub ARiMR, które uniemożliwią złożenie, przyjęcie, przetworzenie lub akceptację zgłoszenia zamiaru przemieszczenia świń, to zgłoszenie zostanie uznane za nieskuteczne. Sytuacją taką może być np. przerwa w dostarczaniu Internetu lub wystąpienie choroby zakaźnej na obszarze, na którym znajduje się siedziba stada posiadacza świni zgłaszającego zamiar przemieszczenia świni. W takim przypadku art. 45 ust. 1 pkt 2 ustawy o SIRZ nie będzie miał zastosowania.

Projektowana ustawa wprowadza również sankcję karną za dokonanie przez posiadacza przemieszczenia świni mimo przekazania przez powiatowego lekarza lub wyznaczonego lekarza weterynarii informacji o braku takiej możliwości, która została odnotowana w systemie teleinformatycznym ARiMR w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Projektowana ustawa przewiduje także wyłączenie stosowania przepisu art. 56 ust. 1 pkt 1 ustawy o SIRZ wobec podmiotu prowadzącego zakład drobiu, jeżeli utrzymuje w nim zwierzęta w celu innym niż umieszczanie na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt, co wynika ze zmian wprowadzanych w ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, tj. dodania ust. 1c w art. 85 tej ustawy.

Przewiduje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia z wyjątkiem:

1) art. 2 pkt 8 i 12, które wejdą w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, aby umożliwić podmiotom prowadzącym ubojnie dostosowanie się do wymogu zapewnienia rejestracji obrazu w miejscach wskazanych w projektowanej ustawie;

2) art. 8 pkt 3 i 5, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2025 r., aby umożliwić ARiMR dokonanie odpowiedniej modyfikacji systemu informatycznego obsługującego komputerową bazę danych prowadzoną przez ARiMR na podstawie ustawy o SIRZ.

Projekt wywołuje pozytywne skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne.

Koszty finansowe dla budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego są trudne do oszacowania. Brakuje dokładnych danych na temat ilości bezdomnych zwierząt w Polsce. Niektóre organizacje podają, że może to być nawet 3 mln zwierząt. Obecnie obowiązujące przepisy na jednostki samorządu terytorialnego nakładają obowiązek utrzymania bezdomnych zwierząt. Projektowana ustawa w tym zakresie nie wprowadza zmian, a te które są nowe regulują jedynie organizacyjne kwestie opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegają sytuacjom, w których zwierzę odebrane z błahych powodów jego właścicielowi czy opiekunowi mimo np. umorzenia sprawy nie wracało do swojego właściciela, gdyż nie znany był jego los ani miejsce pobytu.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej

PiS Prawo i Sprawiedliwość	**Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość**

Warszawa, 14 marca 2024 r.

Anna Gembicka
Poseł na Sejm RP

SEKRETARIAT MARSZAŁKA SEJMU WPŁYNĘŁO
14. 03. 2024
Nr SH. 020.70(2)2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

W imieniu wnioskodawców poselskiego projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach mających na celu poprawę nadzoru nad zdrowiem i ochroną zwierząt, złożonego do Laski Marszałkowskiej 15 lutego 2024 r., składam założenia do aktów wykonawczych.

Z wyrazami szacunku,

Anna Gembicka

Anna Gembicka
Poseł na Sejm RP

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-WP.020.73.10.2024
Data wpływu 14.03.2024r.

Założenia do aktów wykonawczych do projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach mających na celu poprawę nadzoru nad zdrowiem i ochroną zwierząt

1.

Art. 3 ust. 4. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi w drodze rozporządzenia nazwy, tytuły lub nazwy stanowisk, odznaki, legitymacje, wzory lub formy dokumentów, oznakowanie pojazdów, strojów, mundurów lub ich elementów, mogące wprowadzać w błąd co do prywatnoprawnego charakteru organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt i posiadanych przez nich uprawnień.

Na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy w brzmieniu zmienianym w art. 2 pkt 1 ww. projektu ustawy minister właściwy do spraw rolnictwa określi nazwy, tytuły lub nazwy stanowisk, odznaki, legitymacje, wzory lub formy dokumentów, oznakowanie pojazdów, strojów, mundurów lub ich elementów, mogące wprowadzać w błąd co do prywatnoprawnego charakteru organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt i posiadanych przez nich uprawnień mając na względzie rozróżnienie nazw, tytułów lub nazw stanowisk, odznak, legitymacji, wzory lub form dokumentów, oznakowania pojazdów, strojów, mundurów lub ich elementów stosowanych przez służby państwowe, w tym również te, które mogą stosować środki przymusu bezpośredniego od pracowników organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

2.

Art. 7 ust. 15. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt

15. Minister właściwy do spraw rolnictwa określa corocznie w drodze rozporządzenia nie później niż do końca listopada roku poprzedniego dobowe stawki utrzymania z podziałem na gatunki dla zwierząt gospodarskich i niektórych zwierząt domowych do celów określenia kosztów o których mowa w ust 14.

Na podstawie art. 7 ust. 15 ustawy w brzmieniu zmienianym w art. 2 pkt 4 ww. projektu ustawy minister właściwy do spraw rolnictwa będzie określać corocznie w drodze rozporządzenia nie później niż do końca listopada roku poprzedniego dobowe stawki utrzymania z podziałem na gatunki dla zwierząt gospodarskich i niektórych zwierząt domowych do celów określenia kosztów, mając na uwadze średnie koszty utrzymania zwierzęcia tj. zapewnienie mu właściwego miejsca snu, odpoczynku, wyżywienia oraz opieki weterynaryjnej.

3.

Art. 16 ust. 6. ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa, po zasięgnięciu opinii Głównego Lekarza Weterynarii oraz Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, określi, w drodze rozporządzenia:

1) zakres czynności wykonywanych przez osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, oraz kwalifikacje tych osób,

2) warunki i wysokość wynagrodzenia za wykonywanie czynności, o których mowa w ust. 1

- mając na względzie zapewnienie odpowiedniego poziomu i jakości wykonywanych czynności.

Na podstawie art. 16 ust. 6 ustawy w związku ze zmianą brzmienia art. 16 ust. 1 lit. c w brzmieniu zmienianym w art. 3 pkt 1 ww. projektu ustawy minister właściwy do spraw rolnictwa będzie określać jak dotychczas warunki i wysokość wynagrodzenia za badania zwierząt umieszczanych na rynku, przeznaczonych do wywozu oraz

wystawiania świadectw zdrowia oraz dodatkowo, według tych samych wytycznych, warunki i wysokość wynagrodzenia za informowanie o możliwości przemieszczania świń w przypadku, o którym mowa w art. 29a ust. 5 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. poz. 2727 oraz z 2023 r. poz. 412 i ...).

4.

Art. 10 ust. 2. ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego nadawanego podmiotom prowadzącym działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a–l, n, o oraz p, mając na względzie zapewnienie właściwego sprawowania nadzoru nad prowadzeniem danego rodzaju działalności.

Na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy w brzmieniu zmienianym w art. 4 pkt 4 ww. projektu ustawy minister właściwy do spraw rolnictwa będzie określać jak dotychczas sposób ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego nadawanego podmiotom prowadzącym działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, o, p, mając na względzie zapewnienie właściwego sprawowania nadzoru nad prowadzeniem danego rodzaju działalności oraz dodatkowo, według tych samych wytycznych będzie również określać sposób ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego nadawanego podmiotom prowadzącym działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. n (w nowym zakresie tej litery) tj. wymagania weterynaryjne dla podejmowania i prowadzenia działalności w zakresie utrzymywania zwierząt lądowych w celu umieszczania na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt, a w przypadku zwierząt kopytnych – niezależnie od celu, w jakim są utrzymywane.

Warszawa, 22 lutego 2024 r.

BAS-WAPEiM-398/24

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS
L.dz. DS.1122.75.2024
Data wpływu 22.02.2024

Opinia
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach mających na celu poprawę nadzoru nad zdrowiem i ochroną zwierząt (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Anna Gembicka)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje zmianę: ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych[1]; ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt[2] (dalej: u.o.z.); ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej[3] (dalej: u.I.W.); ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt[4] (dalej: u.o.z.z.); ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego[5]; ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt[6] (dalej: u.s.i.r.).

Zmiana u.o.z. dotyczy m.in. nałożenia na organy samorządu terytorialnego obowiązku w zakresie informowania powiatowych lekarzy weterynarii o znanych przypadkach naruszenia ustawy (dodawany art. 3 ust. 2 u.o.z.); nałożenia na organizacje społeczne, których celem statutowym jest ochrona zwierząt obowiązku dotyczącego wykonywania tych zadań w sposób umożliwiający odróżnienie organizacji od instytucji państwowych i samorządowych (dodawany art. 3 ust. 3 u.o.z.); postępowania dotyczącego tzw.

[1] Dz. U. z 2023 r. poz. 154.
[2] Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, ze zm.
[3] Dz. U. z 2024 r. poz. 12.
[4] Dz. U. z 2023 r. poz. 1075, ze zm.
[5] Dz. U. z 2023 r. poz. 872.
[6] Dz. U. z 2023 r. poz. 1815.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. BAS-WAP.020.75.4.2024
Data wpływu 26.02.2024 r.

interwencyjnego odebrania zwierzęcia właścicielowi lub opiekunowi w przypadku naruszenia określonych przepisów ustawy (zmieniany art. 7 u.o.z.); rozszerzenia obowiązkowych elementów gminnego programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt (zmieniany art. 11a ust. 2 u.o.z.); nałożenia na podmiot prowadzący ubojnię obowiązku rejestracji obrazu w postaci cyfrowej w określonych miejscach na jej obszarze, związanych z ubojem zwierząt (zmieniany art. 34 u.o.z.); wprowadzenia kar grzywy (dodawane art. 37 ust. 1a oraz art. 37aa u.o.z.) oraz kar pieniężnych (dodawane art. 40a-40d).

Zmiana u.I.W. dotyczy rozszerzenia katalogu czynności, które powinny zostać wykonane (po uprzednim wyznaczeniu przez powiatowego lekarza weterynarii, gdy z przyczyn finansowych lub organizacyjnych nie jest w stanie wykonać ustawowych zadań Inspekcji Weterynaryjnej) przez lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej, w tym lekarzy weterynarii świadczących usługi weterynaryjne w ramach zakładu leczniczego dla zwierząt (zmieniany art. 16 ust. 1 pkt 1 lit. c u.I.W.). Zgodnie z projektem wyznaczeni lekarze weterynarii będą informowali o możliwości przemieszczania świń w przypadku, o którym mowa w art. 29a u.s.i.r. Nowelizacja u.I.W. dotyczy także m.in. okresu przeprowadzenia badań biegłości lub międzylaboratoryjnych badań porównawczych, których wyniki (w formie raportu) dołącza się do wniosku o zatwierdzenie laboratorium ubiegającego się o status laboratorium urzędowego zatwierdzonego do przeprowadzania badań laboratoryjnych w zakresie określonych kierunków i metod dla celów kontroli urzędowych określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych[7]; dalej: rozporządzenie (UE) 2017/625) (zmieniany art. 25a ust. 2 pkt 3 u.I.W.). Na podstawie projektu do wniosku o zatwierdzenie laboratorium będzie można dołączyć raport z badań przeprowadzonych nie wcześniej niż w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku. Zgodnie z obowiązującym stanem

[7] Dz. Urz. UE L 95 z 7.4.2017, s. 1, ze zm.

prawnym raport powinien dotyczyć badań przeprowadzonych w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku.

W odniesieniu do zmiany u.o.z.z. projekt w szczególności stanowi, że nowelizowany akt będzie określał wymagania weterynaryjne dla podejmowania i prowadzenia działalności w zakresie utrzymywania zwierząt lądowych w celu umieszczenia na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt, a w przypadku zwierząt kopytnych – niezależnie od celu, w jakim są utrzymywane (zmieniany art. 1 pkt 1 lit. n u.o.z.z.). Zgodnie z u.o.z.z. będzie to jeden z rodzajów działalności określanej jako „działalność nadzorowana", podlegająca szczególnym wymogom określonym w przepisach tej ustawy. Proponowana ustawa wprowadza również definicję legalną pojęcia „zwierzęta lądowe" – są to zwierzęta lądowe w rozumieniu art. 4 pkt 2[8] rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt (Prawo o zdrowiu zwierząt)[9] (dalej: rozporządzenie (UE) 2016/429). Artykuł 1 pkt 1 lit. n u.o.z.z. w obowiązującym brzmieniu stanowi, iż u.o.z.z. określa wymagania weterynaryjne dla podejmowania i prowadzenia działalności w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich [10], w celu umieszczenia na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt.

Zmiana u.s.i.r. dotyczy w szczególności wprowadzenia alternatywnego systemu przemieszczania świń względem określonego w nowelizowanym akcie[11] (dodawany art. 29a u.s.i.r.). Umożliwi on przemieszczanie świń do innej siedziby stada lub do rzeźni położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez konieczności uzyskania świadectwa zdrowia zwierząt.

Proponowana ustawa zawiera ponadto przepisy przejściowe (art. 7-8 oraz art. 10-13 projektu) oraz regulacje karne (art. 9 projektu).

---

[8] Zgodnie z art. 4 pkt 2 rozporządzenia (UE) 2016/429 zwierzęta lądowe oznaczają ptaki, ssaki lądowe, pszczoły i trzmiele.

[9] Dz. Urz. UE L 84 z 31.3.2016, s. 1, ze zm.

[10] Zgodnie z art. 2 pkt 6 u.o.z.z. zwierzęta gospodarskie oznaczają zwierzęta gospodarskie w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, a w przypadku działalności w zakresie określonym w art. 23 ust. 1 lit. a lub art. 24 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, s. 1, ze zm.) – zwierzęta gospodarskie w rozumieniu art. 3 pkt 6 rozporządzenia (WE) nr 1069/2009.

[11] Zgodnie z art. 26 u.s.i.r. zgłoszenia do komputerowej bazy danych informacji o zdarzeniach dotyczących zwierząt, w tym o przemieszczeniu świń, dokonuje się w terminie 7 dni od dnia wystąpienia danego zdarzenia. Ponadto, na podstawie art. 143 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2016/429 posiadacz świni powinien zaopatrzyć zwierzę w świadectwo zdrowia na potrzeby jej przemieszczenia w razie zaistnienia przesłanek wskazanych w przepisie tego rozporządzenia.

Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 2 pkt 8 i 12, które wejdą w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia oraz art. 6 pkt 3 i 5, które wejdą w życie 1 stycznia 2025 r. (art. 14 projektu).

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Analiza przedmiotu proponowanej ustawy wymaga uwzględnienia:

1) rozporządzenia (UE) 2016/429;
2) rozporządzenia (UE) 2017/625;
3) rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1345 z dnia 1 sierpnia 2022 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do rejestracji i zatwierdzania zakładów, w których utrzymywane są zwierzęta lądowe, a także pobierania, produkcji, przetwarzania lub przechowywania materiału biologicznego[12] (dalej: rozporządzenie wykonawcze (UE) 2022/1345);
4) rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiającego środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/605 [13] (dalej: rozporządzenie wykonawcze (UE) 2023/594);

Rozporządzenie (UE) 2016/429 zawiera przepisy dotyczące zapobiegania chorobom zwierząt przenoszącym się lub przenoszonym na zwierzęta lub na ludzi oraz przepisy dotyczące zwalczania takich chorób. Regulacje te określają m.in. rejestrację i zatwierdzanie zakładów i przewoźników, przemieszczanie oraz identyfikowalność zwierząt, materiału biologicznego i produktów pochodzenia zwierzęcego w Unii (art. 1 rozporządzenia (UE) 2016/429).

Rozporządzenie (UE) 2017/625 określa w szczególności przepisy dotyczące przeprowadzania przez właściwe organy państw członkowskich kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych oraz finansowania tych kontroli (art. 1 ust. 1 lit a oraz lit. b rozporządzenia (UE) 2017/625). Zgodnie ze wskazanym aktem „kontrole urzędowe" oznaczają czynności przeprowadzane przez właściwe organy, jednostki upoważnione lub osoby fizyczne, którym zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/625 przekazano pewne zadania w ramach kontroli urzędowych, podejmowane w celu weryfikacji: a) przestrzegania przez podmioty tego aktu oraz przepisów, o których mowa w jego art. 1 ust. 2 (m.in. w zakresie żywności i bezpieczeństwa żywności, pasz i bezpieczeństwa pasz, zdrowia i dobrostanu zwierząt); b) czy zwierzęta lub towary spełniają wymogi określone przepisami, o których mowa w art. 1 ust. 2 wymienionego

[12] Dz. Urz. UE L 202 z 2.8.2022, s. 27.
[13] Dz. Urz. UE L 79 z 17.3.2023, s. 65, ze zm.

rozporządzenia, w tym określone do celu wydawania świadectw urzędowych lub poświadczeń urzędowych.

Rozporządzenie wykonawcze (UE) 2022/1345 zawiera w szczególności przepisy dotyczące: a) informacji, które mają być przekazywane przez podmioty prowadzące zakłady, w których utrzymywane są zwierzęta lądowe, i wylęgarnie w celu rejestracji tych zakładów na podstawie art. 84 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2016/429; b) rodzajów zakładów, w których utrzymywane są zwierzęta lądowe, stwarzających nieistotne ryzyko, które państwa członkowskie mogą zwolnić z wymagania rejestracji zgodnie z art. 85 rozporządzenia (UE) 2016/429 (art. 1 lit. a oraz lit. b rozporządzenia wykonawczego (UE) 2022/1345).

Rozporządzenie wykonawcze (UE) 2023/594 określa w szczególności: a) środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń, które mają być stosowane przez państwa członkowskie, które są wymienione lub których obszary są wymienione w załączniku I i II tego aktu; b) środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń, które mają być stosowane na czas określony przez wszystkie państwa członkowskie (art. 1 ust. 1 lit. a oraz art. 1 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2023/594).

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

3.1. Zmieniany art. 25a ust. 2 pkt 3 u.I.W. dotyczy okresu przeprowadzenia badań biegłości lub międzylaboratoryjnych badań porównawczych, których wyniki (w formie raportu) dołącza się do wniosku o zatwierdzenie laboratorium ubiegającego się o status laboratorium urzędowego zatwierdzonego do przeprowadzania badań laboratoryjnych w zakresie określonych kierunków i metod dla celów kontroli urzędowych określonych w rozporządzeniu (UE) 2017/625. Przepis ten wymaga oceny co do zgodności z art. 37 rozporządzenia (UE) 2017/625, na podstawie którego właściwe organy wyznaczają laboratoria urzędowe do przeprowadzania analiz, badań i diagnostyki laboratoryjnej na próbkach pobranych w ramach kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych w państwie członkowskim, na którego terytorium działają te właściwe organy, lub w innym państwie członkowskim, lub w państwie trzecim, które jest stroną Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym. W art. 37 ust. 4 przywołanego rozporządzenia szczegółowo określono przesłanki, które powinny zostać spełnione dla wyznaczenia laboratorium urzędowego. Ponadto, warunki procedury akredytacyjnej zostały doprecyzowane w ust. 5 wspomnianego przepisu. Zmieniany art. 25a ust. 2 pkt 3 u.I.W. nie jest sprzeczny z art. 37 rozporządzenia (UE) 2017/625

3.2. Nowelizowany art. 1 pkt 1 lit. n u.o.z.z. stanowi, że akt ten będzie określał wymagania weterynaryjne dla podejmowania i prowadzenia działalności nadzorowanej w zakresie utrzymywania zwierząt lądowych w celu umieszczenia

na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt, a w przypadku zwierząt kopytnych – niezależnie od celu, w jakim są utrzymywane. Tytułem wprowadzenia należy dodać, że w rozdziale 2 u.o.z.z. (art. 4-12a) określono wymagania weterynaryjne dla podejmowania i prowadzenia działalności nadzorowanej. Przewidziano w szczególności, iż podjęcie działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. n, jest dozwolone po uprzednim zgłoszeniu, w formie pisemnej, zamiaru jej prowadzenia powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na przewidywane miejsce jej prowadzenia (art. 5 ust. 1 pkt 2 u.o.z.z.). Określono także szczegółowe wymogi wniosku dotyczącego zgłoszenia prowadzenia tej działalności (art. 5 ust. 3u.o.z.z.). Uregulowano również takie zagadnienia jak konieczność poinformowania o zaprzestaniu prowadzenia wskazanej działalności nadzorowanej (art. 7 u.o.z.z.), czy też skutki stwierdzenia naruszenia wymagań weterynaryjnych określonych dla działalności nadzorowanej (art. 8 u.o.z.z.). Ponadto, zgodnie ze zmienianym art. 5 ust. 9 u.o.z.z. powiatowy lekarz weterynarii po otrzymaniu zgłoszenia zamiaru prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. n u.o.z.z. wyda decyzję o nadaniu temu podmiotowi weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego. Jak wskazano w uzasadnieniu projektu, wejście w życie proponowanych rozwiązań spowoduje, iż niektóre zakłady drobiu nie będą podlegały rejestracji i nie zostaną nadane im weterynaryjne numery identyfikacyjne[14]. Wprowadzany wyjątek będzie dotyczył tylko określonej kategorii zakładów gdzie drób jest utrzymywany w celach innych niż umieszczenie na rynku tego drobiu, bądź produktów pochodzących z drobiu lub od drobiu. Wyjątek obejmie zatem jedynie zakłady utrzymujące drób jedynie na własny użytek.

Zmieniany art. 1 pkt 1 lit. n u.o.z.z. w zw. ze zmienianym art. 5 ust. 9 u.o.z.z. podlegają ocenie co do zgodności z art. 84 rozporządzenia (UE) 2016/429 w zw. z przepisami rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1345 (w zakresie w którym rozporządzenie wykonawcze określa informacje, które mają być przekazywane przez podmioty prowadzące zakłady, w których utrzymywane są zwierzęta lądowe, i wylęgarnie w celu rejestracji tych zakładów na podstawie art. 84 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2016/429), jak również z art. 85 rozporządzenia (UE) 2016/429 w zw. z art. 3 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2022/1345.

Obowiązki podmiotów w zakresie rejestracji zakładów[15], w których utrzymywane są zwierzęta lądowe, określono w art. 84 rozporządzenia (UE)

---

[14] Zob. uzasadnienie projektowanej ustawy, s. 25, akapit pierwszy.

[15] Zgodnie z art. 4 pkt 27 rozporządzenia (UE) 2016/429 „zakład" oznacza wszelkie pomieszczenia, strukturę lub – w przypadku chowu lub hodowli na wolnym powietrzu – środowisko lub miejsce, w którym – tymczasowo lub stale – utrzymywane są zwierzęta lub przetrzymywany jest materiał biologiczny, z wyjątkiem gospodarstw domowych, w których utrzymuje się zwierzęta domowe oraz zakładów leczniczych dla zwierząt.

2016/429. Zgodnie z tym przepisem podmioty prowadzące zakłady, w których utrzymywane są zwierzęta lądowe lub w których jest pozyskiwany, produkowany, przetwarzany lub przechowywany materiał biologiczny, dokonują przed rozpoczęciem takiej działalności następujących czynności w celu rejestracji swoich zakładów zgodnie z art. 93 rozporządzenia (UE) 2016/429: powiadamiają właściwy organ o każdym zakładzie, za który odpowiadają; przekazują właściwemu organowi określone informacje wymienione w tym przepisie. Ponadto, podmioty prowadzące zakłady są zobowiązane do powiadamiania właściwego organu o zmianach w danym zakładzie oraz o zaprzestaniu działalności. W rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2022/1345 określono dodatkowe informacje, które powinny być przekazywane właściwemu organowi przed rozpoczęciem działalności przez zakłady, w których utrzymywane są zwierzęta lądowe.

Zgodnie z art. 85 rozporządzenia (UE) 2016/429 w drodze odstępstwa od art. 84 ust. 1 tego aktu państwa członkowskie mogą zwolnić z wymagania rejestracji niektóre kategorie zakładów stwarzających nieistotne ryzyko, jak przewidziano w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie z art. 86 ust. 2 tego rozporządzenia (t.j. rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2022/1345). Przy czym przepis ten stanowi również, iż państwa członkowskie powinny poinformować Komisję o takich zwolnieniach. W art. 3 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2022/1345 szczegółowo określono rodzaje zakładów, gdzie utrzymywane są zwierzęta lądowe, które mogą być zwolnione przez państwa członkowskie z wymogu rejestracji. Przepis ten określa zamknięty katalog przesłanek, które powinny zostać spełnione kumulatywnie aby móc zwolnić określony rodzaj zakładów z wymogu rejestracji, zgodnie z którym: 1) w zakładzie nie są utrzymywane zwierzęta kopytne; 2) w zakładzie w celach hodowlanych nie są utrzymywane psy, koty ani fretki; 3) w zakładzie nie ma miejsca przemieszczanie utrzymywanych zwierząt lądowych, materiału biologicznego ani produktów pochodzenia zwierzęcego do lub z innego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego; 4) utrzymywane zwierzęta lądowe, materiał biologiczny lub produkty pochodzenia zwierzęcego nie są przeznaczone do przemieszczenia poza zakład.

Zmieniany art. 1 pkt 1 lit. n u.o.z.z. w zw. ze zmienianym art. 5 ust. 9 u.o.z.z. nie są sprzeczne z przepisami rozporządzenia (UE) 2016/429 oraz rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1345. Wejście w życie proponowanych rozwiązań spowoduje konieczność przekazania Komisji Europejskiej informacji o wprowadzonych zwolnieniach zgodnie z art. 85 rozporządzenia (UE) 2016/429.

3.2. Dodawany art. 29a u.s.i.r. dotyczy wprowadzenia alternatywnego systemu przemieszczania świń względem określonego w art. 26 tego aktu. Przepis ten wymaga oceny co do zgodności z art. 143 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2016/429 nakładającym obowiązki dotyczące zapewnienia, aby zwierzętom lądowym (w tym świniom) towarzyszyło świadectwo zdrowia zwierząt, a także

z rozporządzeniem wykonawczym (UE) 2023/594 określającym środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń.

Zgodnie z art. 143 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2016/429, w przypadku gdy utrzymywanym zwierzętom lądowym wolno jest opuścić obszar objęty ograniczeniami określony w art. 55 ust. 1 lit. f) ppkt (ii), art. 56 i art. 64 ust. 1 i są one objęte środkami zwalczania chorób określonymi w art. 55 ust. 1, art. 65 ust. 1, art. 74 ust. 1, art. 79 lub art. 80 lub w przepisach przyjętych na podstawie art. 55 ust. 2, art. 67, art. 71 ust. 3 i art. 74 ust. 4, art. 83 ust. 3 lub art. 259, a dane zwierzęta należą do gatunków objętych tymi środkami zwalczania chorób, podmioty przemieszczają takie utrzymywane zwierzęta lądowe w obrębie terytorium państwa członkowskiego lub z jednego państwa członkowskiego do drugiego wyłącznie wtedy, gdy zwierzętom, które mają być przemieszczone, towarzyszy świadectwo zdrowia zwierząt wydane przez właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia zgodnie z art. 149 ust. 1. Właściwy organ może zdecydować, że takiego świadectwa nie trzeba wydawać przy przemieszczaniu utrzymywanych zwierząt lądowych w obrębie terytorium danego państwa członkowskiego, jeżeli organ ten uzna, że istnieje alternatywny system zapewniający identyfikowalność przesyłek takich zwierząt oraz zwierzęta te spełniają wymagania w zakresie zdrowia zwierząt dotyczące takiego przemieszczania.

Analiza przywołanego art. 143 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2016/429 prowadzi do wniosku, iż przepis ten dopuszcza możliwość wprowadzenia przez państwa członkowskie mechanizmu umożliwiającego przemieszczanie zwierząt lądowych (w tym świń), gdy opuszczają one obszar objęty ograniczeniami i są one objęte środkami zwalczania chorób, bez konieczności uzyskania świadectwa zdrowia tych zwierząt, przy czym kumulatywnie muszą zostać spełnione następujące przesłanki:

a) przemieszczenie nastąpi w obrębie terytorium państwa członkowskiego;

b) warunkiem przemieszczenia jest uprzednie rozstrzygnięcie właściwego organu[16];

c) właściwy organ uzna, że istnieje alternatywny system zapewniający identyfikowalność przesyłek oraz zwierzęta spełniają wymagania w zakresie zdrowia dotyczące takiego przemieszczania.

Ocena zgodności wprowadzenia przedstawionego wyżej mechanizmu wymaga również uwzględnienia przepisów rozporządzenia wykonawczego (UE) 2023/594, przyjętego na podstawie art. 71 ust. 3 (oraz art. 259 ust. 1)

[16] Zgodnie z art. 4 pkt 55 rozporządzenia (UE) 2016/429 „właściwy organ" oznacza centralny organ weterynaryjny państwa członkowskiego odpowiedzialny za organizację kontroli urzędowych i wszelkich innych czynności urzędowych zgodnie z tym aktem i rozporządzeniem (UE) 2017/625, lub każdy inny organ, któremu została powierzona taka odpowiedzialność.

rozporządzenia (UE) 2016/429, w zakresie w którym ustanawia środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń.

Zgodnie z dodawanym art. 29a u.s.i.r. posiadacz świni będzie mógł zgłosić za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej: ARiMR lub Agencja), w sposób określony w przepisach o ARiMR, powiatowemu lekarzowi weterynarii lub lekarzowi weterynarii, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1 u.I.W, właściwemu ze względu na miejsce położenia siedziby stada posiadacza świni, zamiar przemieszczenia tej świni do innej siedziby stada lub do rzeźni w terminie 4 dni przed planowanym dniem jej przemieszczenia. Zgłoszenie przemieszczenia będzie można dokonać wyłącznie w odniesieniu do przemieszczenia świni do innej siedziby stada lub do rzeźni położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Agencja przekaże niezwłocznie za pomocą systemu teleinformatycznego informację o zgłoszeniu powiatowemu lekarzowi weterynarii lub lekarzowi weterynarii, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1 u.I.W., właściwym ze względu na miejsce położenia siedziby stada posiadacza świni. Jeżeli wymagania, o których mowa w art. 143 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia (UE) 2016/429 oraz w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2023/594, zostaną spełnione, powiatowy lekarz weterynarii lub lekarz weterynarii, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1 u.I.W., poinformują posiadacza świni, który zgłosił zamiar jej przemieszczenia, o możliwości przemieszczenia. Jeżeli wymagania te nie zostaną spełnione – poinformują posiadacza, że świni nie można przemieścić. Informację o możliwości przemieszczenia świni zostaną przekazane posiadaczowi świni, który zgłosił zamiar przemieszczenia, oraz podmiotowi, do którego siedziby stada albo rzeźni ta świnia ma zostać przemieszczona, za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR. W przypadku przekazania przez powiatowego lekarza weterynarii lub lekarza weterynarii, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1 u.I.W., informacji o braku możliwości przemieszczenia świni, zgłoszenie zamiaru przemieszczenia świni zostanie uznane za bezskuteczne. W sytuacjach wyjątkowych, niewynikających z przyczyn leżących odpowiednio po stronie dokonującego zgłoszenia lub ARiMR, a które to sytuacje uniemożliwią złożenie, przyjęcie lub przetworzenie tego zgłoszenia oraz przekazanie informacji o możliwości przemieszczenia świni lub braku tej możliwości, to zgłoszenie zostanie uznane za bezskuteczne.

Analiza rozwiązań zawartych w dodawanym art. 29a u.s.i.r. prowadzi do wniosku, że: a) dotyczą one przemieszczania świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; b) przewidują konieczność uprzedniego poinformowania przez organ właściwy (powiatowego lekarza weterynarii lub lekarza weterynarii, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1 u.I.W) o możliwości przemieszczenia świń; c) wprowadzają one alternatywny system zapewniający identyfikowalność przesyłek (w ramach systemu teleinformatycznego ARiMR) oraz zapewniają zgodność z wymogami rozporządzenia (UE) 2016/429 oraz rozporządzenia wykonawczego (UE) 2023/594. Należy zatem uznać,

że projektowane rozwiązania nie są sprzeczne z wymogami określonymi w art. 143 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2016/429 oraz w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2023/594.

4. Konkluzje

Poselski projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach mających na celu poprawę nadzoru nad zdrowiem i ochroną zwierząt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Autor:
Konrad Kuszel
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Analiz Sejmowych

Adam Dudzic

Deskryptory bazy Rex: ochrona zwierząt, projekt ustawy, Unia Europejska, weterynarze, zwierzęta

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

BIURO ANALIZ SEJMOWYCH
KANCELARII SEJMU

Warszawa, 22 lutego 2024 r.

BAS-WAPEiM-399/24

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS
L.dz. DS.1122.75.2024(2)
Data wpływu 22.02.2024

Opinia
w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach mających na celu poprawę nadzoru nad zdrowiem i ochroną zwierząt (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Anna Gembicka) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1 regulaminu Sejmu

Projekt przewiduje zmianę: ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych[1]; ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt[2] (dalej: u.o.z.); ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej[3] (dalej: u.I.W.); ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt[4] (dalej: u.o.z.z.); ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego[5]; ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt[6] (dalej: u.s.i.r.).

Zmiana u.o.z. dotyczy m.in. nałożenia na organy samorządu terytorialnego obowiązku w zakresie informowania powiatowych lekarzy weterynarii o znanych przypadkach naruszenia ustawy (dodawany art. 3 ust. 2 u.o.z.); nałożenia na organizacje społeczne, których celem statutowym jest ochrona zwierząt obowiązku dotyczącego wykonywania tych zadań w sposób umożliwiający odróżnienie organizacji od instytucji państwowych i samorządowych (dodawany art. 3 ust. 3 u.o.z.); postępowania dotyczącego tzw. interwencyjnego odebrania zwierzęcia właścicielowi lub opiekunowi

[1] Dz. U. z 2023 r. poz. 154.
[2] Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, ze zm.
[3] Dz. U. z 2024 r. poz. 12.
[4] Dz. U. z 2023 r. poz. 1075, ze zm.
[5] Dz. U. z 2023 r. poz. 872.
[6] Dz. U. z 2023 r. poz. 1815.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. BAS-WP.020.73.5.2024
Data wpływu 26.02.24 r.

w przypadku naruszenia określonych przepisów ustawy (zmieniany art. 7 u.o.z.); rozszerzenia obowiązkowych elementów gminnego programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt (zmieniany art. 11a ust. 2 u.o.z.); nałożenia na podmiot prowadzący ubojnię obowiązku rejestracji obrazu w postaci cyfrowej w określonych miejscach na jej obszarze, związanych z ubojem zwierząt (zmieniany art. 34 u.o.z.); wprowadzenia kar grzywy (dodawane art. 37 ust. 1a oraz art. 37aa u.o.z.) oraz kar pieniężnych (dodawane art. 40a-40d).

Zmiana u.I.W. dotyczy rozszerzenia katalogu czynności, które powinny zostać wykonane (po uprzednim wyznaczeniu przez powiatowego lekarza weterynarii, gdy z przyczyn finansowych lub organizacyjnych nie jest w stanie wykonać ustawowych zadań Inspekcji Weterynaryjnej) przez lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej, w tym lekarzy weterynarii świadczących usługi weterynaryjne w ramach zakładu leczniczego dla zwierząt (zmieniany art. 16 ust. 1 pkt 1 lit. c u.I.W.). Zgodnie z projektem wyznaczeni lekarze weterynarii będą informowali o możliwości przemieszczania świń w przypadku, o którym mowa w art. 29a u.s.i.r. Nowelizacja u.I.W. dotyczy także m.in. okresu przeprowadzenia badań biegłości lub międzylaboratoryjnych badań porównawczych, których wyniki (w formie raportu) dołącza się do wniosku o zatwierdzenie laboratorium ubiegającego się o status laboratorium urzędowego zatwierdzonego do przeprowadzania badań laboratoryjnych w zakresie określonych kierunków i metod dla celów kontroli urzędowych określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych[7]) (zmieniany art. 25a ust. 2 pkt 3 u.I.W.). Na podstawie projektu do wniosku o zatwierdzenie laboratorium będzie można dołączyć raport z badań przeprowadzonych nie wcześniej niż w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym raport powinien dotyczyć badań przeprowadzonych w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku.

W odniesieniu do zmiany u.o.z.z. projekt w szczególności stanowi, że nowelizowany akt będzie określał wymagania weterynaryjne dla podejmowania i prowadzenia działalności w zakresie utrzymywania zwierząt

[7] Dz. Urz. UE L 95 z 7.4.2017, s. 1, ze zm.

lądowych w celu umieszczenia na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt, a w przypadku zwierząt kopytnych – niezależnie od celu, w jakim są utrzymywane (zmieniany art. 1 pkt 1 lit. n u.o.z.z.). Zgodnie z u.o.z.z. będzie to jeden z rodzajów działalności określanej jako „działalność nadzorowana", podlegająca szczególnym wymogom określonym w przepisach tej ustawy. Proponowana ustawa wprowadza również definicję legalną pojęcia „zwierzęta lądowe" – są to zwierzęta lądowe w rozumieniu art. 4 pkt 2[8] rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt (Prawo o zdrowiu zwierząt)[9]. Artykuł 1 pkt 1 lit. n u.o.z.z. w obowiązującym brzmieniu stanowi, iż u.o.z.z. określa wymagania weterynaryjne dla podejmowania i prowadzenia działalności w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich[10], w celu umieszczenia na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt.

Zmiana u.s.i.r. dotyczy w szczególności wprowadzenia alternatywnego systemu przemieszczania świń względem określonego w nowelizowanym akcie[11] (dodawany art. 29a u.s.i.r.). Umożliwi on przemieszczanie świń do innej siedziby stada lub do rzeźni położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez konieczności uzyskania świadectwa zdrowia zwierząt.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach mających na celu poprawę nadzoru nad zdrowiem i ochroną zwierząt **nie stanowi projektu**

---

[8] Zgodnie z art. 4 pkt 2 rozporządzenia (UE) 2016/429 zwierzęta lądowe oznaczają ptaki, ssaki lądowe, pszczoły i trzmiele.

[9] Dz. Urz. UE L 84 z 31.3.2016, s. 1, ze zm.

[10] Zgodnie z art. 2 pkt 6 u.o.z.z. zwierzęta gospodarskie oznaczają zwierzęta gospodarskie w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, a w przypadku działalności w zakresie określonym w art. 23 ust. 1 lit. a lub art. 24 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, s. 1, ze zm.) – zwierzęta gospodarskie w rozumieniu art. 3 pkt 6 rozporządzenia (WE) nr 1069/2009.

[11] Zgodnie z art. 26 u.s.i.r. zgłoszenia do komputerowej bazy danych informacji o zdarzeniach dotyczących zwierząt, w tym o przemieszczeniu świń, dokonuje się w terminie 7 dni od dnia wystąpienia danego zdarzenia. Ponadto, na podstawie art. 143 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2016/429 posiadacz świni powinien zaopatrzyć zwierzę w świadectwo zdrowia na potrzeby jej przemieszczenia w razie zaistnienia przesłanek wskazanych w przepisie tego rozporządzenia.

ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:
Konrad Kuszel
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Analiz Sejmowych
Adam Dudzic

Deskryptory bazy Rex: ochrona zwierząt, projekt ustawy, Unia Europejska, weterynarze, zwierzęta

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

BIURO EKSPERTYZ I OCENY SKUTKÓW REGULACJI
KANCELARII SEJMU

Warszawa, dnia 5 marca 2024 r.

BEOS-WP/WOSR-400/24

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS
L.dz. DS.1700.27.2024
Data wpływu 6.03.2024

Pan Minister
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Ocena Skutków Regulacji
zawartej w poselskim projekcie ustawy o szczególnych rozwiązaniach mających na celu poprawę nadzoru nad zdrowiem i ochroną zwierząt (przed nadaniem numeru druku)[1]

I. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ma na celu „uporządkowanie niektórych przepisów mających związek ze zdrowiem, utrzymywaniem i przemieszczaniem zwierząt". Poprzez regulacje zawarte w projekcie projektodawca ma na celu w szczególności „usprawnienie procesu wydawania lekarzom weterynarii zaświadczeń o prawie wykonywania zawodu lekarza weterynarii oraz dyplomów lekarzom weterynarii, którzy otrzymali tytuł specjalisty", wprowadzenia rozróżnienia pomiędzy „znęcaniem się nad zwierzęciem" a „uchybieniami w standardach pielęgnacji", czy dokonanie zmian w postępowaniu w przedmiocie odebrania zwierzęcia, zarówno w trybie zwykłym, jak i interwencyjnym.

II. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt przewiduje wprowadzenie zmian do następujących aktów prawnych:

1) ustawa z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych[2];
2) ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt[3];

[1] Projekt ustawy znajduje się w wykazie projektów wniesionych, którym nie został nadany jeszcze numer druku sejmowego. Numer w wykazie: SH-020-70/24. Przedstawiciel wnioskodawców: Pani poseł Anna Gembicka.
[2] T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 154.
[3] T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1580.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-WP.020.73.9.2024
Data wpływu 06. 03. 2024

ul. Zagórna 3, 00-441 Warszawa • tel. (22) 694 27 62, 694 17 27, faks (22) 694 18 65

3) ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej[4];
4) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt[5];
5) ustawa z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego[6];
6) ustawa z dnia 4 lipca 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt[7].

Poprzez projektowane zmiany w ustawie o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych projektodawca wprowadza możliwość upoważnienia, przez ministra właściwego do spraw rolnictwa, Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, a także Komisji do spraw Specjalizacji Lekarzy Weterynarii do wykonywania niektórych zadań emitenta dokumentów publicznych w odniesieniu do zaświadczenia o prawie wykonywania zawodu lekarza weterynarii oraz w odniesieniu do dyplomu lekarza weterynarii z tytułem specjalisty, tj. do zamawiania i dystrybucji blankietów dokumentów publicznych oraz przekazywania informacji o wydawanych dokumentach, co w praktyce umożliwi sprawne wydawanie tych dokumentów. Projektodawca wskazuje, iż zmiany te usprawnią proces wydawania lekarzom weterynarii zaświadczeń o prawie wykonywania zawodu lekarza weterynarii oraz dyplomów lekarzom weterynarii, którzy otrzymali tytuł specjalisty.

Projekt przewiduje szereg zmian dotyczących opieki nad zwierzętami, głównie w zakresie postępowań w przedmiocie odbierania zwierząt. Projektodawca wprowadza rozróżnienie pomiędzy znęcaniem się nad zwierzęciem, czyli „działaniem świadomie i z zamiarem umyślnym ukierunkowanym na zadanie zwierzęciu bólu" a uchybieniami w standardach pielęgnacji. Zgodnie z projektowanym art. 6 ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt, zabrania się dopuszczania rażących uchybień w opiece nad zwierzętami poprzez niewynikające ze zdarzeń losowych utrzymywanie zwierząt w niewłaściwych warunkach bytowania, w tym utrzymywanie ich w stanie rażącego zaniedbania lub niechlujstwa. Wprowadzenie tego przepisu spowoduje więc wyraźne rozróżnienie pomiędzy zabijaniem zwierząt (art. 6 ust. 1), znęcaniem się nad zwierzętami (art. 6 ust. 1a i 2), a dopuszczaniem się rażących uchybień w opiece nad zwierzętami (projektowany art. 6 ust. 3).

---

[4] T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 12.
[5] T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1075 ze zm.
[6] T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1075
[7] T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1815.

Projektodawca zdecydował się również na nadanie nowego brzmienia art. 7 ustawy o ochronie zwierząt, które mają na celu „zwiększenie komunikatywności i precyzji tego przepisu". Projektodawca dokonując zmian w art. 7 ustawy zdecydował się na rezygnację z przesłanki zagrożenia zdrowia zwierzęcia dla interwencyjnego trybu odebrania zwierzęcia. W obecnym stanie prawnym zwierzę jest natychmiastowo odbierane właścicielowi w przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy dalsze pozostawanie zwierzęcia u dotychczasowego właściciela lub opiekuna zagraża jego życiu lub zdrowiu (art. 7 ust. 3 ustawy). Zgodnie natomiast z projektowanym art. 7 ust. 8 zwierzę będzie natychmiastowo odbierane w przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy dalsze pozostawanie u właściciela lub opiekuna zagrażać będzie jego życiu. Rezygnacja z przesłanki zagrożenia życia została przez projektodawcę uzasadniona tym, iż jest ona zbyt nieostra, by mogła uzasadniać ingerencję w prawo własności, a także umożliwia ona nadużycia. Kolejno projektodawca wydłużył termin na złożenie odwołania do samorządowego kolegium odwoławczego odwołania od decyzji o czasowym odebraniu zwierzęcia z 3 dni na 7 dni. Projekt wprowadza również obowiązek zwrócenia odebranego zwierzęcia właścicielowi lub opiekunowi w sytuacji, jeżeli właściwy organ odmówi czasowego odebrania zwierzęcia lub umorzy postępowanie w sprawie czasowego odebrania tego zwierzęcia. Jak wskazuje projektodawca, w obecnym stanie prawnym odebrane zwierzęta są zwracane dopiero, gdy zostanie zakończone postępowanie karne, a sąd nie orzeknie przepadku zwierzęcia lub jeżeli postępowanie karne w tej sprawie zostanie umorzone.

Zgodnie z projektowanym art. 37aa, grzywnie w wysokości od 1000 do 10000 zł. podlegać będą członkowie zarządu organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, która wykonuje zadania w sposób niezapewniający odróżnienia tej organizacji społecznej od instytucji państwowych i samorządowych, członkowie zarządu takiej organizacji, którzy odbierają zwierzę nie informując o tym właściwego organu lub którzy nie przekazują tego zwierzęcia w terminie i w sposobie określonym w prawie, a także którzy nie zawiadomią prokuratora lub Policji o przestępstwie znęcania się nad zwierzęciem w terminie określonym w ustawie. Karze podlegać będą także osoby będące członkiem zarządu organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, której upoważniony przedstawiciel odebrał zwierzę nie informuje wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego w sprawie czasowego odebrania zwierzęcia o zmianie miejsca pobytu tego zwierzęcia w terminie i w sposób określony w ustawie, oraz członek zarządu, który nie dopełnił

obowiązków określonych w art. 38 ust. 2, ust. 4-7 ustawy o ochronie zwierząt. Projektodawca w uzasadnieniu wskazał, iż „odstąpienie od ogólnych zasad wymiaru kary grzywny, zgodnie z którymi kara ta nie może być niższa niż 20 zł ani wyższa niż 5000 zł, wyeliminuje możliwość nakładania kary grzywny w wysokości symbolicznej, której dolegliwości ukarany w żaden sposób nie odczuje, a tym samym wzmocni jej funkcję prewencyjną i ochronną".

Projekt wprowadza także obowiązek rejestracji w postaci cyfrowej w ubojni obrazu w miejscach wyładunku zwierząt przeznaczonych do uboju oraz w pomieszczeniach do ogłuszania i wykrwawiania tych zwierząt we wszystkie dni w roku przez całą dobę. Niewywiązanie się z obowiązków związanymi z nagraniami skutkować będzie możliwością nałożenia, zgodnie z projektowanym art. 40a ustawy o ochronie zwierząt, kary pieniężnej w wysokości od dwukrotności do pięciokrotności kwoty przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej za rok poprzedzający, ogłoszonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski". Kary pieniężne wymierzać będzie w drodze decyzji powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce położenia ubojni. Projekt wprowadza także, do programu zapobiegającemu bezdomności zwierząt, obligatoryjną kastrację psów i kotów w schroniskach dla zwierząt — w przypadku braku przeciwskazań do wykonania tego zabiegu (projektowany art. 11 ust. 2 pkt 4 ustawy o ochronie zwierząt).

Projektowane zmiany w pozostałych aktach prawnych dotyczą takich zagadnień jak w szczególności okres przeprowadzania badań biegłości lub międzylaboratoryjnych badań porównawczych, których wyniki, w formie raportu z tych badań, dołącza się do wniosku o zatwierdzenie laboratorium ubiegającego się o status laboratorium zatwierdzonego do przeprowadzania badań laboratoryjnych czy tryb i sposób nadawania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego podmiotom prowadzącym określonego rodzaju działalność.

Należy zauważyć, iż projekt zmienia art. 1 ust. 1 lit n ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt w ten sposób, iż używany dotychczas termin „zwierzęta gospodarskie" (zgodnie z art. 2 pkt 6 ustawy oznaczający zwierzęta gospodarskie w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, a w przypadku działalności w zakresie określonym w art. 23 ust. 1 lit. a lub art. 24 ust. 1 rozporządzenia nr 1069/2009 — zwierzęta gospodarskie w rozumieniu art. 3 pkt 6 rozporządzenia nr 1069/2009) zastąpiony został terminem

„zwierzęta lądowe", który zgodnie z projektowanym art. 2 pkt 5a ustawy oznaczać będzie zwierzęta lądowe w rozumieniu art. 4 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt"). Zgodnie z poprzednim odesłaniem do rozporządzenia nr 1069/2009 („zwierzęta gospodarskie") zakresem ustawy objęte było każde zwierzę utrzymywane, tuczone lub hodowane przez człowieka i wykorzystywane do produkcji żywności, wełny, futer, piór, skór i skórek lub jakiegokolwiek innego produktu uzyskiwanego ze zwierząt lub w innych celach gospodarskich oraz koniowate. Po zmianach przewidywanych w projekcie, zakresem tym zostaną objęte „zwierzęta lądowe", a więc zgodnie z art. 4 pkt 2 rozporządzenia – ptaki, ssaki lądowe, pszczoły i trzmiele.

Projekt wprowadza także zmiany w ustawie o identyfikacji i rejestracji zwierząt, które na celu mają wprowadzenie alternatywnego systemu przemieszczania świń. Zgodnie z projektowanym art. 29a, posiadacz świni będzie mógł zgłosić za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa powiatowemu lekarzowi weterynarii lub lekarzowi weterynarii zamiar przemieszczenia tej świni do innej siedziby stada lub do rzeźni w terminie 4 dni przed planowanym dniem jej przemieszczenia. Jak wskazuje projektodawca, alternatywny system przemieszczania świń umożliwić ma „przemieszczanie świń bez konieczności zaopatrywania ich w świadectwo zdrowia, jeżeli zgodę na takie przemieszczenie wyrazi powiatowy lekarz weterynarii". Projekt wprowadza także sankcję karną za dokonanie przez posiadacza przemieszczenia świni mimo przekazania przez powiatowego lekarza lub wyznaczonego lekarza weterynarii informacji o braku takiej możliwości.

III. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z uwagi na przekrojowy charakter projektowanej regulacji oraz dużą liczbę zawartych w projekcie, zróżnicowanych tematycznie kwestii, analizę rozwiązań międzynarodowych przeprowadzono w przypadku wybranych zagadnień, głównie zmian dotyczących ustawy o ochronie zwierząt. Skoncentrowano się przede wszystkim na procedurze czasowego i interwencyjnego odbioru zwierząt, w tym udziale organizacji społecznych, których statutowym celem jest ochrona zwierząt.

Ponadto przeanalizowano kwestię obowiązkowej kastracji bezdomnych psów i kotów oraz ewentualnego rozróżnienia definicyjnego pomiędzy znęcaniem się nad zwierzętami a zaniedbaniami/uchybieniami w standardach pielęgnacji, a także prowadzenia cyfrowej rejestracji obrazu w ubojni.

1. Naruszenie dobrostanu zwierząt

Ewentualne rozróżnienie definicyjne w kwestii naruszenia dobrostanu zwierząt w sposób celowy lub poprzez zaniedbanie jest w porządkach prawnych państw wprowadzane najczęściej w przypadku określania sankcji za takie naruszenia. W niektórych państwach przewidziano takie same sankcje bez względu na to, czy do naruszenia doszło umyślnie czy w wyniku zaniedbania. Tak jest na przykład **w Finlandii,** gdzie zarówno w kodeksie karnym, jak i w ustawie o dobrostanie zwierząt[8] nie wprowadzono rozróżnienia w tym zakresie. Podobnie **w Wielkiej Brytanii** przepisy nie różnicują pomiędzy znęcaniem się nad zwierzęciem a uchybieniem w opiece nad zwierzęciem. Brytyjska ustawa o dobrostanie zwierząt [9] posługuje się pojęciem „zbędnego cierpienia" (art. 4 ustawy). Zgodnie z tym przepisem, popełnia przestępstwo, kto: 1) przez działanie lub zaniechanie powoduje cierpienie zwierzęcia; 2) wie lub powinien był wiedzieć, że działanie lub zaniechanie sprawi/a, że zwierzę doznaje cierpienia; 3) działa lub zaniechał działania dotyczącego zwierzęcia podlegającego ochronie; 4) powoduje zbędne cierpienie zwierzęcia. W art. 4 ustawy wskazuje się także kryteria pozwalające określić, czy cierpienie przysporzone zwierzęciu można uznać za zbędne. **W Bułgarii** ustawa o ochronie zwierząt[10] w art. 7 definiuje okrucieństwo wobec zwierząt jako każde działanie lub zaniechanie, które powoduje długotrwałe lub powtarzające się cierpienie zwierzęcia lub uszczerbek na jego zdrowiu lub niepokój. Także **w Szwecji**, w odniesieniu do naruszenia dobrostanu zwierząt kodeks karny[11] przewiduje takie same sankcje bez względu na to, czy do naruszenia doszło umyślnie czy w wyniku zaniedbania. Z kolei w innych państwach regulacje przewidują np. odrębne sankcje w zależności od powagi charakteru naruszenia. **W Danii** w przypadku, gdy ktoś przez nadmierny wysiłek lub zaniedbanie lub w jakikolwiek inny sposób nieodpowiedzialnie traktuje zwierzęta, podlega karze

---

[8] Laki eläinten hyvinvoinnista, 693/2023, dostępna w j. fińskim: https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230693#Pidm46651396211968.
[9] Animal Welfare Act 2006, https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/45/contents.
[10] Закон за защита на животните, https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2135579104
[11] Brottsbalk, SFS nr 1962:700, z 21.12.1962, z późn. zm.; https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/brottsbalk-1962700_sfs-1962-700.

grzywny lub pozbawienia wolności do 2 lat. Jeśli natomiast przestępstwo miało charakter znęcania się (duń. *mishandling*) nad zwierzęciem, karą jest pozbawienie wolności do 2 lat. Ponadto duńskie przepisy przewidują dodatkowe sankcje dla osób uznanych za winne znęcania się nad zwierzętami lub poważnego nieodpowiedzialnego traktowania zwierząt.

2. Obowiązkowa kastracja bezdomnych psów i kotów

W Czechach, Danii, Finlandii czy Wielkiej Brytanii przepisy odnoszące się do bezdomności psów i kotów na poziomie centralnym nie przewidują obowiązkowej kastracji. **We Francji** sterylizacja psów nie jest obowiązkowa, z wyjątkiem psów ras agresywnych (pierwszej kategorii). Na mocy artykułu L211-27 kodeksu rolnictwa i rybołówstwa morskiego[12] burmistrz ma prawo, z własnej inicjatywy lub na wniosek stowarzyszenia ochrony zwierząt, zlecić wyłapanie kotów bezdomnych, żyjących w grupach w miejscach publicznych na terenie gminy. Celem jest sterylizacja, oznakowanie i wypuszczenie ich z powrotem w miejscu złapania. Zarządzanie, monitorowanie stanu zdrowia i warunki opieki nad kotami podlegają odpowiedzialności przedstawiciela gminy i stowarzyszenia ochrony zwierząt. **W Szwecji**, zgodnie z Przepisami i ogólnymi poradami krajowej Rady Rolnictwa dotyczącymi hodowli psów i kotów[13], koty wolno żyjące na zewnątrz należy poddać kastracji, sterylizacji lub w inny sposób zapobiegać niekontrolowanemu rozmnażaniu się.

3. Obowiązek cyfrowej rejestracji obrazu w ubojni

W zakresie prowadzenia w ubojni cyfrowej rejestracji obrazu przepisy większości analizowanych państw nie nakładają takiego obowiązku na podmiot prowadzący ubojnię. **W Czechach** nie wprowadzono dotychczas obowiązku rejestracji obrazu w ubojniach. Jednak Ministerstwo Rolnictwa planuje zmianę przepisów w tym zakresie. Projekt nowelizacji ustawy nr 246/1992 o ochronie zwierząt przed okrutnym traktowaniem[14], przewidujący obowiązek rejestracji obrazu, skierowano w grudniu 2023 r. do konsultacji międzyresortowych[15]. **W Danii** ani ustawa o dobrostanie

---

[12] Code rural et de la pêche maritime: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006071367/.

[13] SJVFS 2020:8, https://jvdoc.sharepoint.com/sites/sjvfs/Shared%20Documents/2020_8/2020-008.pdf?ga=1.

[14] Zákon č. 246/1992 Sb. ze dne 15. dubna 1992 na ochranu zvířat proti týrání, z pózn. zmianami, tekst ujednolicony dostępny w jęz. czeskim na stronie: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-246.

[15] Informacje na podstawie: Konec týrání na jatkách. Ministr chystá povinné kamery a vysoké pokuty, 6.12.2023, https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/jatky-kamery-zemedelstvi-potraviny-chov.A231205_163446_ekonomika_drh.

zwierząt[16], ani rozporządzenie wykonawcze w sprawie uśmiercania, w tym uboju, zwierząt[17] nie przewidują obowiązku cyfrowej rejestracji obrazu w ubojni. Także w Bułgarii przepisy nie przewidują takiego obowiązku. **W Finlandii**, gdzie nie istnieje obowiązek rejestracji obrazu w ubojni, jednocześnie prawo do wykorzystania monitoringu polegającego na nagraniu obrazu w ubojniach ma fińska Agencja Żywności (*Ruokavirasto*), która może skorzystać z takiego środka do kontroli przestrzegania przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt. Na potrzeby nadzoru kamerę można umieścić w pomieszczeniu, w którym zwierzęta są rozładowywane, przetrzymywane, obsługiwane, przenoszone, ogłuszane lub gdzie ma miejsce upuszczanie krwi. O rozpoczęciu monitoringu kamerami należy poinformować personel ubojni, a inwigilację należy ogłosić za pomocą znaków umieszczonych w pobliżu kamer. **We Francji** ustawa dotycząca równowagi stosunków handlowych w sektorze rolnym i żywnościowym oraz zdrowej, zrównoważonej i dostępnej żywności (tzw. ustawa EGalim)[18] z 2018 r. ustanowiła szereg środków mających na celu zwalczanie znęcania się nad zwierzętami, w tym: wprowadzenie monitoringu wideo w ubojniach, jednak wyłącznie „w trybie eksperymentalnym i na zasadzie dobrowolności". Artykuł 71 przewiduje dwuletni okres testowania „urządzenia do kontroli wideo stanowisk uboju i ogłuszania" w ubojniach, które zgłoszą się do udziału w eksperymencie. Podmioty muszą także wyznaczyć w każdej ubojni pracownika ds. dobrostanu zwierząt (art. 70), aby zapewnić prawidłowe wdrażanie procedur w zakresie dobrostanu zwierząt. Pracownik ten będzie objęty ochroną statusu sygnalisty, określoną w ustawie z dnia 9 grudnia 2016 roku. **W Hiszpanii** obowiązek instalacji kamer i prowadzenia nagrań w ubojniach wprowadzono na mocy dekretu królewskiego nr 695/2022[19]. Od dnia 24 sierpnia 2023 r. we wszystkich ubojniach musi istnieć system nadzoru wideo obejmujący obszary, w których trzymane są żywe zwierzęta, w tym obszary rozładunku, przejścia komunikacyjne i pomieszczenia, w których przeprowadza się ogłuszanie i wykrwawienie zwierząt prowadzące do ich śmierci. W

---

[16] Bekendtgørelse af lov om dyrevelfærd (dyrevelfærdsloven), LBK nr 61 af 19/01/2024, https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/61.

[17] Bekendtgørelse om aflivning, herunder slagtning, af dyr, BEK nr 817 af 15/06/2023, https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/817.

[18] LOI n° 2018-938 du 30 octobre 2018 pour l'équilibre des relations commerciales dans le secteur agricole et alimentaire et une alimentation saine, durable et accessible à tous: https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000037547946

[19] Real Decreto 695/2022, de 23 de agosto, por el que se establecen medidas para el control del bienestar de los animales en los mataderos mediante la instalación de sistemas de videovigilancia, dostępny w j. hiszpańskim: https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2022-14057.

każdej ubojni wyznaczona jest osoba, która dokonuje przeglądu materiału i sporządza na jego podstawie raporty. Placówki są w tym przypadku jednocześnie organem monitorującym wprowadzającym na podstawie nagrań zmiany we własnych procesach. Sporządzoną dokumentację przechowuje się przez okres roku, a obrazy – przez miesiąc od dnia ich rejestracji, z wyjątkiem sytuacji, gdy konieczne jest ich utrwalenie w celu udowodnienia popełnienia czynów naruszających integralność osób, towarów lub obiektów. W takim przypadku obrazy należy udostępnić właściwemu organowi w terminie maksymalnie siedemdziesięciu dwóch godzin od chwili uzyskania informacji o istnieniu nagrania. **W Wielkiej Brytanii** kwestię rejestracji obrazu w ubojni określa zarządzenie w sprawie obowiązku wykorzystania telewizji przemysłowej w ubojniach z 2018 r.[20] wydane przez Ministra Środowiska, Żywności i Spraw Wsi. Postanowienia zarządzenia ustanawiają obowiązek rejestracji obrazu we wszystkich pomieszczeniach ubojni, w których przebywają żywe zwierzęta (w tym: miejsce wyładunku, magazyn żywca, drogi przepędowe, urządzenia do unieruchamiania, stanowisko wykrwawiania, stanowisko ogłuszania). Nagranie powinno przedstawiać pełny i wyraźny obraz, a rejestracja powinna być prowadzona zawsze, gdy w ubojni znajdują się żywe zwierzęta. Nagranie należy przechowywać przez 90 dni. Podmioty uprawnione do przeprowadzenia inspekcji, w tym przede wszystkim lekarze weterynarii, mogą odtwarzać nagranie, kopiować je lub zająć.

4. Kwestie związane z czasowym/interwencyjnym odbiorem zwierząt

Poniżej przedstawiono uregulowania w wybranych państwach (Bułgaria, Dania, Finlandia, Francja, Szwecja, Wielka Brytania) w zakresie kontroli dobrostanu zwierząt, odbierania zwierząt w przypadku naruszenia ich dobrostanu i ewentualnych postanowień w sprawie organizacji społecznych, których statutowym celem jest ochrona zwierząt. **W Bułgarii** za kontrolę przestrzegania ustawy o ochronie zwierząt[21] odpowiedzialne jest Ministerstwo Rolnictwa i Żywności [22] za pośrednictwem Bułgarskiej Agencji Bezpieczeństwa Żywności (BABH). Do zadań władz lokalnych należą kwestie związane z bezpańskimi zwierzętami na terenie gminy, identyfikacja i rejestracja psów, zgodnością z wymogami ochrony warunków zwierząt w schroniskach

[20] Guidance on the Mandatory Use of Closed Circuit Television in Slaughterhouses (England) Regulations 2018, https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5b58a03f40f0b6338e4178f7/cctv-slaughterhouses-operator-guidance.pdf.

[21] Закон за защита на животните, https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2135579104

[22] Kontrolę nad wdrażaniem środków ochrony dzikich zwierząt sprawują Minister Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej za pośrednictwem Agencji Leśnej.

na terenie gminy. Kontrole mogą mieć charakter okresowy lub *ad hoc* na podstawie otrzymanych wniosków, skarg i sygnałów o naruszeniu zasad ochrony zwierząt, złożonych przez organy państwowe, osoby fizyczne i prawne. Organy nadzorcze mają prawo: ustalenia tożsamości właściciela zwierząt; dostępu do wszystkich miejsc i wszelkiej dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia inspekcji; wstępu, po zabezpieczeniu dostępu przez właściciela, na teren nieruchomości i do środków transportu, gdzie zwierzęta są trzymane lub przypuszczalnie trzymane lub leczone. Właściciele zwierząt są zobowiązani do zapewnienia dostępu do pomieszczeń i udzielenia pomocy w nagłych wypadkach zwierzęciu, któremu grozi śmierć lub poważny uszczerbek na zdrowiu. Organy władzy wykonawczej i władze lokalne, organizacje publiczne, osoby fizyczne i prawne są zobowiązane do zapewnienia niezbędnej pomocy pracownikom BABH w wykonywaniu ich funkcji kontrolnych. Po ustaleniu dowodów na naruszenie przepisów ustawy o ochronie zwierząt organy i osoby niezwłocznie podejmują środki w ramach swoich uprawnień w celu powstrzymania naruszenia i powiadamiają władze Bułgarskiej Agencji Bezpieczeństwa Żywności lub władze Ministerstwa Środowiska i Wody. Zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt kontrolę społeczną w zakresie wykonywania przepisów ustawy sprawują upoważnieni przedstawiciele osób prawnych zarejestrowanych na podstawie ustawy o osobach prawnych niedziałających w celu osiągnięcia zysku, których statuty przewidują prowadzenie działalności w zakresie ochrony zwierząt. Przy wykonywaniu takiej kontroli mają oni prawo do:

- uzyskiwania od właściwych organów pełnych informacji na temat zgodności z wymogami ochrony zwierząt;
- udziału w przygotowywaniu decyzji właściwych organów w sprawach związanych z ochroną zwierząt i pomocy w ich wdrażaniu;
- przekazywania sprawy właściwym organom z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli zgodności z wymogami ochrony zwierząt i uzyskiwania informacji o wynikach takich kontroli;
- otrzymywania pomocy od organów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i innych organów władzy wykonawczej w celu zapobiegania okrucieństwu wobec zwierząt.

Dodatkowo, ustawa Prawo weterynaryjne (art. 170), zezwala przedstawicielom organizacji ochrony zwierząt współpracującym z Bułgarską Agencją Bezpieczeństwa Żywności na obecność podczas kontroli w przypadku, gdy zgłoszenie naruszenia

wymogów ochrony i dobrostanu zwierząt zostało dokonane przez tę organizację. BABH jest zobowiązana powiadomić organizację o terminie kontroli. **W Danii** zasady przeprowadzania interwencji i odbierania zwierząt właścicielowi zostały uregulowane w §§ 39-42 ustawy o dobrostanie zwierząt[23]. Ustawa nie zawiera przepisów dotyczących kwestii związanych z uprawnieniami organizacji społecznych w zakresie regulowanym ustawą[24]. Zgodnie z ustawą lekarz weterynarii, który dowie się, że zwierzę jest traktowane w sposób nieodpowiedzialny, musi zgłosić sprawę na policję. Nie ma to jednak zastosowania, jeśli wykroczenie nie jest poważne i zostanie natychmiast naprawione. Zgodnie z § 58 ust. 7 ustawy na lekarza weterynarii, który narusza swój obowiązek zgłoszenia, nakładana jest grzywna. Jeśli lekarz weterynarii nie może wyleczyć zwierzęcia, a pozostawienie zwierzęcia przy życiu spowodowałoby niepotrzebne cierpienie, musi wezwać osobę odpowiedzialną za zwierzę do jego uśpienia. Jeśli zwierzę nie zostanie uśpione, weterynarz musi zgłosić sprawę na policję. Lekarz weterynarii może niezwłocznie uśmiercić zwierzę, jeżeli osoba odpowiedzialna za opiekę nad zwierzęciem odmawia zastosowania się do wskazań lekarza, a uruchomienie procedury zgłoszenia sprawy na policję spowodowałoby niepotrzebne poważne cierpienie zwierzęcia. Jeżeli zwierzę jest traktowane w sposób nieodpowiedzialny, zgodnie z § 40 ustawy, komendant policji może nakazać osobie odpowiedzialnej zajęcie się zwierzęciem. Jeżeli zwierzę jest chore lub nieuleczalnie ranne, komendant może nakazać uśpienie zwierzęcia, gdy pozostawienie go przy życiu spowodowałoby niepotrzebne cierpienie zwierzęcia. Zawiadomienia w tej sprawie muszą być przekazywane w formie pisemnej. Przed wydaniem nakazu komendant policji musi uzyskać zaświadczenie od lekarza weterynarii z Duńskiego Urzędu ds. Weterynarii i Żywności (*Fødevarestyrelsen*) lub, w razie potrzeby, lekarza weterynarii prowadzącego prywatną praktykę. Osoba odpowiedzialna za zwierzę musi mieć możliwość złożenia oświadczenia. Odstąpienie od powyższych przepisów jest możliwe w zakresie niezbędnym do zapobieżenia znacznemu cierpieniu zwierzęcia. Koszty postępowania ponosi policja, jednak może żądać ich zwrotu od osoby, której

---

[23] Bekendtgørelse af lov om dyrevelfærd (dyrevelfærdsloven), LBK nr 61 af 19/01/2024, https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/61.

[24] W Danii zgodnie z § 38 ustawy minister ds. żywności, rolnictwa i rybołówstwa powołuje Radę Etyki Zwierząt (Det Dyreetiske Råd), której zadaniem jest monitorowanie rozwoju sytuacji w zakresie dobrostanu zwierząt. Rada składa się z przewodniczącego i co najmniej 10 innych członków, spośród których 2 powołuje się po wysłuchaniu opinii organizacji zajmujących się dobrostanem zwierząt. Ponadto, zgodnie z § 57 ustawy przy stanowieniu przepisów wykonawczych należy zaangażować organizacje zajmujące się dobrostanem zwierząt i inne organizacje, których przepisy te szczególnie dotyczą.

dotyczył nakaz wydany na gruncie § 40 ustawy. Ponadto zgodnie z § 58 ust. 6 ustawy osoba, która narusza nakaz wydany na podstawie § 40 ustawy, podlega karze grzywny lub pozbawienia wolności do 1 roku. W przypadku niezastosowania się do nakazu zapewnienia opieki nad zwierzęciem przez osobę odpowiedzialną za zwierzę, zgodnie z § 41 ustawy, komendant policji ma obowiązek zapewnić zwierzęciu opiekę i może umieścić zwierzę w innym miejscu. Natomiast w sytuacji niezastosowania się do nakazu uśpienia zwierzęcia, komendant policji musi dopilnować, aby zwierzę zostało uśpione. Komendant policji może natychmiast lub później zdecydować, że zwierzę musi zostać sprzedane lub uśpione, jeśli uzasadniają to okoliczności, w tym stan zwierzęcia, perspektywa, że właściciel będzie w stanie ponownie zaopiekować się zwierzęciem oraz koszty umieszczenia zwierzęcia w innym miejscu. Koszty postępowania ponosi policja, jednak może żądać ich zwrotu od osoby, która nie zastosowała się do nakazu. Zgodnie z § 42 ustawy osoba, która otrzymała nakaz na podstawie § 40 ustawy, oraz osoba, której zwierzęta zostały sprzedane lub uśpione na podstawie § 41 ustawy, mogą wnieść skargę do sądu. Wniosek taki należy złożyć do komendanta policji w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Sprawa jest kierowana do sądu zgodnie z przepisami rozdziału 80 duńskiej ustawy o wymiarze sprawiedliwości[25] (sprawy karne, w których nie uczestniczą ławnicy). Skierowanie sprawy do sądu nie ma skutku zawieszającego. **W Finlandii** co do zasady, zgodnie z postanowieniami § 22 ustawy o dobrostanie zwierząt[26], jeśli zwierzę znajduje się pod opieką człowieka, kontrolę jego dobrostanu oraz miejsca przetrzymywania i wyposażenia należy przeprowadzać przynajmniej raz dziennie, a w razie potrzeby – częściej. Ponadto, jak wynika z § 31 ustawy, osoby zajmujące się hodowlą zwierząt zawodowo lub w inny sposób na dużą skalę są zobowiązane do zapewnienia, że dobrostan zwierząt nie zostanie naruszony również w przypadku takich okoliczności jak pożary, przerwy w dostawie prądu czy inne podobne sytuacje. W ustawie o dobrostanie zwierząt, jak również w fińskim kodeksie karnym[27], wskazuje się, że do naruszenia dobrostanu zwierząt może dojść zarówno celowo, jak i przez zaniedbanie. W ustawie nie przewidziano rozróżnienia sankcji ze względu na celowość naruszenia

[25] Bekendtgørelse af lov om rettens pleje, LBK nr 1655 af 25/12/2022, https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/1655.
[26] Laki eläinten hyvinvoinnista, 693/2023, dostępna w j. fińskim: https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230693#Pidm46651396211968.
[27] Rikoslaki, 19.12.1889/39 z późn. zm., dostępny w j. fińskim: https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001.

dobrostanu zwierzęcia lub jej brak. Fińska ustawa o dobrostanie zwierząt nie zawiera regulacji dotyczących organizacji społecznych, których statutowym celem jest ochrona zwierząt. Kontrolę w tym zakresie sprawują organy nadzorcze: Agencja Żywności (*Ruokavirasto*), regionalne państwowe agencje administracyjne (*aluehallintovirasto*), miejski lekarz weterynarii i urzędnik odpowiedzialny za kontrolę ochrony zdrowia na terenie danej gminy. Ponadto policja nadzoruje przestrzeganie przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt na obszarze, za który odpowiada. Jeżeli zachodzi podejrzenie, że zwierzę jest trzymane lub leczone z naruszeniem przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt, organ nadzorczy ma prawo przeprowadzić kontrolę. Regionalne agencje administracyjne mają także prawo do przeprowadzania kontroli z własnej inicjatywy lub do zlecenia takiej kontroli miejskiemu lekarzowi weterynarii. Podczas przeprowadzania kontroli i inspekcji organ nadzorczy może korzystać z pomocy zewnętrznego eksperta lub asystenta (§ 82 ustawy). Taka osoba może udzielać pomocy eksperckiej lub asystować w związku z inspekcją, ale nie ma niezależnych uprawnień do przeprowadzania inspekcji. Ekspert/asystent musi posiadać odpowiednie kwalifikacje w odniesieniu do danego gatunku zwierzęcia i jego hodowli. Eksperci zewnętrzni i asystenci podlegają przepisom dotyczącym odpowiedzialności karnej w związku z wykonywaniem obowiązków, o których mowa w przepisie. Jeżeli istnieją podstawy, aby podejrzewać, że doszło do naruszenia przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt, organ nadzorczy ma obowiązek zgłosić sprawę policji oraz podjąć niezbędne środki w celu zapewnienia przestrzegania przepisów, a w przypadku poważnych naruszeń – musi podjąć działania w celu wszczęcia postępowania dot. przymusu administracyjnego (§ 91 i 92 ustawy). Zgodnie z § 97 ustawy organ nadzorczy może podjąć natychmiastowe działania i zapewnić zwierzęciu żywność, wodę lub inną opiekę, jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia dobrostanu zwierzęcia, a nie można tego zapewnić z wystarczającą pewnością w inny sposób. W tym celu zwierzę można również zatrzymać i wysłać w inne miejsce w celu leczenia. Jeżeli środek zostanie przyjęty przez organ nadzorczy inny niż regionalna agencja administracyjna, musi ona zostać niezwłocznie powiadomiona. Decyzja organu nadzorczego jest ważna przez czas określony albo nieokreślony, do czasu wydania przez organ nadzorczy ostatecznej decyzji w sprawie. Organ nadzorczy musi zapewnić niezwłoczne przeprowadzenie dochodzeń niezbędnych do znalezienia ostatecznego rozwiązania. Miejski lekarz weterynarii ma obowiązek udzielać służbowej pomocy policji w egzekwowaniu zajęcia i przepadku zwierzęcia. Zgodnie z

postanowieniami § 100 ustawy odebranie zwierzęcia oraz środków i wyposażenia podlega ustawie o środkach przymusu[28]. Niezależnie od tego, co stanowi rozdział 7 ust. 13 ww. ustawy dotyczący zabezpieczenia przedmiotu zajęcia, zajęte zwierzę można natychmiast uśmiercić, sprzedać lub w inny sposób oddać, jeżeli jego wartość pieniężna jest niska lub nie jest możliwe lub właściwe zorganizowanie opieki nad nim. Koszty wynikające z wprowadzenia przez organ nadzorczy wyżej wymienionych środków, zgodnie z § 116 ustawy o dobrostanie zwierząt, muszą zostać pokryte przez właściciela lub opiekuna zwierząt. Regionalna agencja administracyjna tymczasowo pokrywa koszty wynikające z podjętych działań i pobiera je z mocą wsteczną od właściciela lub opiekuna zwierząt. **We Francji** przepisy dotyczące ochrony zwierząt zawarto w rozdziale IV kodeksu rolnictwa i rybołówstwa morskiego[29]. Znęcanie się nad zwierzętami domowymi oraz dzikimi, oswojonymi lub trzymanymi w niewoli jest zabronione na podstawie art. L214-3 kodeksu. Dekrety Rady Stanu określają konkretne środki, które należy podjąć, aby chronić zwierzęta. Mogą one obejmować przepisy dotyczące warunków hodowli, transportu i uboju zwierząt. Z kolei artykuł R214-17 kodeksu rolnictwa dotyczy ochrony zwierząt przed złym traktowaniem. Określa szereg zakazów zapewniających zwierzętom domowym oraz dzikim, oswojonym lub trzymanym w niewoli godziwe warunki bytowania. Osoby podejrzewające znęcanie się nad zwierzętami mogą skontaktować się z władzami, takimi jak: żandarmeria, policja, służby weterynaryjne w Dyrekcji Departamentalnej Ochrony Populacji. Dodatkowo, można zgłosić sprawę stowarzyszeniom ochrony zwierząt. W przypadku nagłego wypadku lub trwającego incydentu, który wymaga natychmiastowej interwencji w celu przetrwania zwierzęcia, należy powiadomić policję lub żandarmerię[30]. Artykuł L214-23 kodeksu rolnictwa precyzuje zakres kontroli w obszarze ochrony zwierząt, obejmując zarówno inspekcje, kontrole, jak i interwencje. Upoważnia on do tych działań urzędników państwowych oraz funkcjonariuszy policji sądowej oraz innych funkcjonariuszy, którym prawo przyznaje specjalne uprawnienia, w tym m.in. dostęp do miejsc przetrzymywania zwierząt oraz pobieranie próbek do analizy. Do tej grupy należą w szczególności (artykuł L 205-1): inspektorzy weterynarii, inżynierowie zatrudnieni w ministerstwie rolnictwa, technicy wyższego szczebla

[28] Pakkokeinolaki, 22.7.2011/806 z późn. zm., dostępne w j. fińskim: https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110806.
[29] Code rural et de la pêche maritime: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006071367/.
[30] https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F31859.

ministerstwa rolnictwa, lekarze weterynarii oraz pracownicy służb sanitarnych zatrudnieni na państwowej umowie o pracę oraz funkcjonariusze ministerstwa rolnictwa o kompetencjach sanitarnych lub fitosanitarnych, umieszczeni na liście sporządzonej w drodze rozporządzenia przez ministra rolnictwa. Przepisy określające sankcje za znęcanie się nad zwierzętami są zawarte w kodeksie karnym[31]. Zgodnie z art. 521-1 w przypadku skazania właściciela zwierzęcia lub jeśli właściciel nie jest znany o losie zwierzęcia decyduje sąd. Sąd może nakazać konfiskatę zwierzęcia i przekazać je fundacji lub stowarzyszeniu ochrony zwierząt. Takie same sankcje przewidziane są również za porzucenie zwierzęcia domowego, oswojonego lub przetrzymywanego w niewoli, z wyjątkiem zwierząt przeznaczonych do ponownego zasiedlenia. Z zakresu art. 521-1 kodeksu wyłączone są walki byków oraz walki kogutów, w celu umożliwienia społecznościom lokalnym kontynuowania wieloletniej tradycji. W nagłych wypadkach przed wydaniem decyzji przez sąd, funkcjonariusze mogą odebrać zwierzęta i powierzyć je tymczasowo osobie trzeciej, w szczególności stowarzyszeniu ochrony zwierząt, na okres nieprzekraczający trzech miesięcy lub pozostawić je pod opieką osoby, wobec której wszczęto postępowanie. Koszty interwencji urzędników ponosi właściciel, opiekun, importer, eksporter lub inna osoba uczestnicząca w transporcie zwierząt. Osoba, która ponosi koszty, nie ma prawa do odszkodowania. **W Szwecji** zasady związane z wprowadzaniem zakazów posiadania zwierząt, przeprowadzania interwencji i odbierania zwierząt właścicielowi reguluje ustawa o dobrostanie zwierząt[32]. Ustawa nie zawiera przepisów dotyczących kwestii związanych z uprawnieniami organizacji społecznych w zakresie regulowanym ustawą. Ustawa o dobrostanie zwierząt przewiduje możliwość wprowadzenia zakazu posiadania zwierząt (lub określonego gatunku zwierząt) w odniesieniu do osób, które (m.in.): poważnie zaniedbują opiekę nad zwierzęciem, narażają zwierzę na złe traktowanie, zostały uznane winnymi prawomocnym wyrokiem za znęcanie się nad zwierzętami na podstawie kodeksu karnego (rozdział 9, sekcja 1). W sytuacji, gdy zwierzę jest bezpodstawnie poddawane cierpieniu, a po otrzymaniu ostrzeżenia organu kontrolnego nie podejmowano żadnych działań, aby temu zaradzić, rady administracyjne okręgów (*Länsstyrelsen*) mogą zadecydować o przejęciu zwierzęcia.

---

[31] Code pénal : https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006070719/.
[32] Djurskyddslag, SFS nr: 2018:1192, z 20.06.2018, z późn. zm.; https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/djurskyddslag-20181192_sfs-2018-1192.

Szwedzka policja lub rada administracyjna okręgu mogą także podjąć decyzję o natychmiastowym przejęciu zwierzęcia, jeżeli jest ono poddawane cierpieniu i jeżeli: (1) uznano, że nie ma szans na zaradzenie cierpieniu zwierzęcia; (2) właściciel zwierzęcia jest nieznany lub nie można go odnaleźć; (3) zostanie to uznane za absolutnie konieczne ze względu na dobrostan zwierzęcia. Nawet jeśli powyższe warunki nie są spełnione, organ policji może podjąć decyzję o natychmiastowym przejęciu zwierząt trzymanych z naruszeniem decyzji o zakazie posiadania zwierząt (na organie policji spoczywa obowiązek niezwłocznego powiadamiania rady administracyjnej okręgu o takiej decyzji). Organ podejmujący decyzję jest odpowiedzialny za wyegzekwowanie przejęcia zwierzęcia. Jeżeli rada administracyjna okręgu zadecyduje, że decyzja szwedzkiego organu policji o przejęciu zwierzęcia pozostaje w mocy, rada niezwłocznie przejmuje odpowiedzialność za wykonanie tej decyzji. Decyzja o przejęciu zwierzęcia pod opiekę lub o natychmiastowym przejęciu opieki nad zwierzęciem obejmuje także potomstwo, które zwierzę urodzi w czasie przebywania zwierzęcia pod opieką. Jeżeli zwierzę zostaje przejęte pod opiekę w wyniku procedury przejęcia lub natychmiastowego przejęcia, właściciel nie ma prawa decydować o zwierzęciu lub jego potomstwie bez zgody rady administracyjnej okręgu. Rada administracyjna okręgu i organ policji mogą wypłacać zaliczki ze środków publicznych na poczet kosztów poniesionych w związku z przejęciem zwierząt. Koszty takich środków są ostatecznie pokrywane przez osobę, przeciwko której środek został skierowany, chyba że istnieją szczególne powody, aby postąpić inaczej. **W Wielkiej Brytanii** kluczowym aktem prawnym regulującym kwestie związane z ochroną zwierząt jest ustawa o dobrostanie zwierząt z 2006 r[33]. Ustawa o dobrostanie zwierząt nie przewiduje udziału organizacji społecznych w działaniach związanych z odebraniem zwierząt podlegających ochronie. Zgodnie z art. 18 ustawy, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że zwierzę podlegające ochronie doznaje cierpienia, funkcjonariusz policji może podjąć kroki, które uzna niezbędne, aby niezwłocznie ulżyć zwierzęciu w cierpieniu. Wśród kroków, które funkcjonariusz policji może podjąć, przywołany przepis wymienia m.in. odebranie zwierzęcia. Funkcjonariusz policji może odebrać zwierzę, jeżeli lekarz weterynarii poświadczy, że zwierzę doznaje cierpienia lub dozna cierpienia, jeżeli jego sytuacja nie ulegnie zmianie. Funkcjonariusz policji może odebrać zwierzę bez poświadczenia lekarza

[33] Animal Welfare Act 2006, https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/45/contents.

weterynarii, jeżeli uzna, że zwierzę doznaje cierpienia lub dozna cierpienia, jeżeli jego sytuacja nie ulegnie zmianie, a oczekiwanie na lekarza weterynarii jest nieuzasadnione. Popełnia przestępstwo, kto umyślnie utrudnia funkcjonariuszowi policji wykonywanie uprawnień wynikających z przywołanego przepisu. Zgodnie z art. 19 ustawy, funkcjonariusz policji może wejść na teren posesji w celu poszukiwania zwierzęcia, jeżeli ma uzasadnione podejrzenie, że na terenie posesji znajduje się zwierzę podlegające ochronie, które doznaje cierpienia lub dozna cierpienia, jeżeli jego sytuacja nie ulegnie zmianie. W uzasadnionych przypadkach funkcjonariusz policji może użyć rozsądnej siły fizycznej, aby wykonać uprawnienia związane z odebraniem zwierzęcia podlegającego ochronie. Co do zasady użycie rozsądnej siły fizycznej wymaga zgody sądu, chyba że funkcjonariusz policji uzna, że wejście na teren posesji jest konieczne zanim możliwe będzie uzyskanie zgody sądu. Zgodnie z art. 20 ustawy, sąd może postanowić o leczeniu odebranego zwierzęcia, przekazaniu zwierzęcia pod opiekę wyznaczonej osoby, sprzedaży zwierzęcia lub uśmierceniu zwierzęcia, a także może nakazać wskazanej osobie zwrot kosztów poniesionych na wykonanie postanowienia. Uregulowania przywołane w art. 18-20 ustawy dotyczą możliwości odebrania każdego zwierzęcia podlegającego ochronie, co do którego zachodzi uzasadnione podejrzenie, że doznaje cierpienia lub dozna cierpienia, jeżeli jego sytuacja nie ulegnie zmianie. Natomiast art. 28 ustawy odnosi się jedynie do zwierząt gospodarskich i przewiduje, że funkcjonariusz policji może przeprowadzić inspekcję w gospodarstwie rolnym bez konieczności takiego podejrzenia. Jak stanowi przywołany przepis, funkcjonariusz policji może przeprowadzić inspekcję w gospodarstwie rolnym, aby sprawdzić, czy przestrzega się określonych w ustawie działań na rzecz promowania dobrostanu zwierząt gospodarskich, lub aby sprawdzić, czy w traktowaniu zwierząt gospodarskich nie narusza się jakichkolwiek przepisów ustawy.

IV. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Projektowane przepisy będą oddziaływać na:

- opiekunów i właścicieli zwierząt, zarówno gospodarskich jak i domowych,
- wójtów (burmistrzów, prezydentów miast),
- straż gminną i miejską,
- Policję,
- lekarzy weterynarii,
- Inspekcję Weterynaryjną,

- Krajową Radę Lekarsko-Weterynaryjną,
- komisję do spraw Specjalizacji Lekarzy Weterynarii,
- schroniska dla zwierząt,
- organizacje statutowo zajmujące się ochroną zwierząt,
- rady gmin,
- Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

V. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W uzasadnieniu projektu wskazano, iż zaproponowane nowe brzmienie art. 7 ustawy o ochronie zwierząt wynika z licznych zmian i uwag zaproponowanych w trakcie konsultacji, lecz projektodawca nie wskazał na szczegóły dotyczące tych konsultacji, w szczególności na informacje o ich zakresie czy czasie trwania. Należy również wskazać, iż Marszałek Sejmu skierował projekt do konsultacji w trybie art. 34 ust. 3 Regulaminu Sejmu.

VI. Wpływ na sektor finansów publicznych

W uzasadnieniu do projektu nie zamieszczono informacji dotyczącej skutków finansowych wprowadzenia projektowanej regulacji.

Wejście w życie zmian, proponowanych przede wszystkim w ustawie o ochronie zwierząt, będzie miało wpływ na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego, gdyż będzie się wiązało z koniecznością poniesienia kosztów związanych z wprowadzeniem obowiązku kastracji psów i kotów w schroniskach. Wielkość kosztów jest trudna do oszacowania ze względu na brak dokładniejszych danych na temat ilości zwierząt, które miałyby zostać poddane zabiegowi oraz zróżnicowany koszt procedury chirurgicznej w zależności od wielkości zwierzęcia i ewentualnych komplikacji wymagających leczenia.

VII. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Projekt zakłada wprowadzenie obowiązku rejestrowania obrazu w niektórych pomieszczeniach w ubojniach i przechowywania nagrań. Przedsiębiorcy

prowadzący takie zakłady będą zobowiązani do zapewnienia odpowiednich urządzeń technicznych, co będzie się wiązało z koniecznością poniesienia kosztów na dostosowanie się do tych wymagań. To może wywołać – jednak prawdopodobnie ograniczony czasowo – wzrost cen mięsa.

VIII. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

Wśród obciążeń regulacyjnych zmienianych przez projekt należy wskazać w szczególności:

- umożliwienie realizacji przez Krajową Radę Lekarsko-Weterynaryjną oraz Komisję do Spraw Specjalizacji Lekarzy Weterynarii niektórych zadań emitenta dokumentów publicznych;
- wprowadzenie możliwości obciążenia grzywnami, w określonych sytuacjach, członków zarządu organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt;
- wprowadzenie obowiązku rejestracji w postaci cyfrowej obrazu w ubojni w miejscach wyładunku zwierząt przeznaczonych do uboju oraz w pomieszczeniach do ogłuszania i wykrwawiania tych zwierząt we wszystkie dni w roku przez całą dobę;
- zmiany w systemie zgłaszania przemieszczania świń;
- zobowiązanie ministra właściwego do spraw rolnictwa do wydania odpowiednich przepisów wykonawczych.

IX. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie projektu będzie miało niewielki wpływ na rynek pracy.

X. Wpływ na pozostałe obszary

Projekt zakłada wprowadzenie zmian zarówno czysto technicznych, usprawniających różne procedury (np.: proces wydawania lekarzom weterynarii zaświadczeń o prawie wykonywania zawodu lekarza weterynarii oraz dyplomów specjalisty; umożliwienie powiatowemu lekarzowi weterynarii wyznaczenia na czas określony lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji do informowania o możliwości przemieszczania świń w przypadkach; raporty laboratoriów wpisanych

do rejestru), jak i istotnie wpływających na obywateli. Proponuje się, m.in. w ustawie o ochronie zwierząt, wiele zmian mających na celu zarówno usprawnienie procedury odbioru zwierząt w stanie zagrożenia ich życia, jak również ochrony praw właścicieli i opiekunów tych zwierząt. I tak interwencyjne odebranie zwierzęcia byłoby możliwe tylko w przypadku zagrożenia jego życia, a już nie w przypadku bliżej nie zdefiniowanego zagrożenia zdrowia. W przypadkach spornych interwencji dokonywać mogliby sami funkcjonariusze policji i straży miejskiej, a nie przedstawiciele organizacji statutowo zajmującej się ochroną zwierząt. Projekt zawiera także przepisy zobowiązujące organizacje społeczne statutowo zajmującej się ochroną zwierząt do niestosowania nazw, tytułów, odznak, strojów, mundurów lub ich elementów, „mogących wprowadzać w błąd co do prywatnoprawnego charakteru tych organizacji i posiadanych przez nie uprawnień", co umożliwi ich odróżnienie od instytucji państwowych i samorządowych. Proponuje się również ustalanie stawek utrzymania różnych gatunków, aby uniknąć uznaniowości w tym zakresie w przypadku opieki nad zwierzętami odebranymi właścicielom.

Powyższe zmiany przepisów powinny wpłynąć na poprawę ochrony zwierząt, zwiększenie zaufania do organizacji społecznych statutowo zajmujących się ochroną zwierząt, jak również zwiększyć liczbę przypadków informowania o zwierzętach potencjalnie zaniedbanych.

XI. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Projekt przewiduje, iż ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia za wyjątkiem przepisów dotyczących rejestrowania postaci cyfrowej obrazu w ubojni, które wejdą w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia oraz przepisów dotyczących zgłaszania za pomocą systemu teleinformatycznego zamiaru przemieszczania świń, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Projekt zawiera również przepisy przejściowe, które dotyczą w szczególności postępowania w przypadku przekazania określonemu podmiotowi odebranego od właściciela zwierzęcia przed dniem wejścia w życie ustawy, właściwych przepisów do stosowania do uchwał w przedmiocie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt oraz dotyczące zachowania w mocy, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy, przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. art. 16 ust. 6 pkt 2 ustawy o Inspekcji

weterynaryjnej oraz art. 10 ust. 2 ustawy ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

XII. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

W projekcie brak jest informacji o ewaluacji projektu.

XIII. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Projekt nie zawiera załączników.

Autorzy:
Krzysztof Niewęgłowski (pkt I, II, V, VIII, XI, XII, XIII)
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

dr Dorota Ogryczak (pkt IV, VI, VII, IX, X)
specjalista ds. systemu gospodarczego
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Dr Danuta Adamiec, Justyna Branna, Natalia Firlej, Kaja Krawczyk, Daniela Kupis, Angelina Tazuszel, Łukasz Żołądek (pkt III)
specjaliści w Wydziale Oceny Skutków Regulacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

Deskryptory bazy REX: projekt ustawy, ochrona zwierząt
Weryfikacja: pkt IV, VI, VII, IX i X – Adrian Grycuk, pkt III – dr Dobromir Dziewulak, pkt I, II, V, VIII, XI, XII, XIII – Agnieszka Tomaszewska

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH
ASSOCIATION OF POLISH COUNTIES
(member of Council of European Municipalities and Regions)

Siedziba: Pałac Kultury i Nauki, 27 piętro, 00-901 Warszawa,
Plac Defilad 1, skr. poczt. 7, tel. 22 656 63 34, fax 22 656 63 33

Adres do korespondencji: 33-303 Nowy Sącz, skr. poczt. 87,
tel. 18 477 86 00, fax 18 477 86 11, e-mail: biuro@zpp.pl, www.zpp.pl

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH

ZARZĄD

PREZES
Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI
Tadeusz Chrzan
POWIAT JAROSŁAWSKI
Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI
Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI
Adam Krzysztoń
POWIAT ŁAŃCUCKI
Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI
Marian Niemirski
POWIAT PRZYSUSKI
Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)
Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE
Mirosław Czapla
POWIAT MALBORSKI
Zbigniew Deptuła
POWIAT MAKOWSKI
Jarosław Dudkowiak
POWIAT GŁOGOWSKI
Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA
Józef Matysiak
POWIAT RAWSKI
Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI
Wojciech Paika
POWIAT KRAKOWSKI
Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI
Radosław Roszkowski
POWIAT PRUDNICKI
Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI
Tomasz Tamborski
POWIAT KOŁOBRZESKI
Mirosław Walicki
POWIAT GARWOLIŃSKI

KOMISJA REWIZYJNA
PRZEWODNICZĄCY
Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI
Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO
Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI
CZŁONKOWIE
Zdzisław Brezdeń
POWIAT OŁAWSKI
Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI
Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI
Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI
Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI
Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI
Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

DYREKTOR BIURA
Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/34/24

Warszawa, 5 marca 2024 roku

Szanowny Pan
Jacek Cichocki
Szef Kancelarii Sejmu RP

Szanowny Panie Ministrze,

w związku ze złożeniem do laski marszałkowskiej poselskiego projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach mających na celu poprawę nadzoru nad zdrowiem i ochroną zwierząt (nr SH-020-70/24; dalej jako „Projekt") proszę przyjąć niniejsze uwagi Związku Powiatów Polskich.

1. **Uwagi do art. 2 Projektu – zmiany w ustawie o ochronie zwierząt**

   1) Zmiana w art. 3 – wprowadzenie ust. 2

      Przepis jest zbędny. Oczywistym jest, że już dzisiaj podmioty publiczne, które w toku podejmowanych czynności powezmą informacje, które zgodnie z właściwością powinny przekazać do innych organów, dokonują takiego przekazania sprawy. Natomiast wejście w życie przywołanego przepisu może spowodować, że do powiatowych lekarzy weterynarii będą trafiać sprawy, w których nie są oni właściwi do podejmowania jakichkolwiek działań. Zwracamy również uwagę na niekonsekwencję autorów projektu, którzy adresują proponowany przepis wyłącznie do organów samorządu terytorialnego.

   2) Zmiana w art. 3 – wprowadzenie ust. 3 i 4 oraz wprowadzenie przepisu karnego art. 37aa pkt 1

      Proponowane brzmienie przepisów, mające na celu ograniczenie przez organizacje społeczne zajmujące się ochroną zwierząt używania słów lub elementów wyposażenia mogących wprowadzać w błąd co do identyfikacji danego podmiotu jako publicznego lub prywatnego w czasie działania może nastręczać trudności w odpowiednim wyważeniu przez ministra które słowa, nazwy, dokumenty lub oznakowania takowymi są.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-WP.020.73.2.2024
Data wpływu ...06.03.2024 r....

Obecnie każda służba państwowa lub samorządowa ma określone przepisami odpowiednie, szeroko rozumiane oznakowanie (np. umundurowanie, wzory legitymacji służbowych). Natomiast tego typu celowe podszywanie się lub wprowadzanie w błąd jest już penalizowane w art. 227 kodeksu karnego. Nie widzimy potrzeby dodatkowych sankcji w tym zakresie oraz bardzo kazuistycznego określania w rozporządzeniu kwestii, które mocno będą wkraczać w swobodę organizacyjną prywatnych podmiotów.

Sam przepis budzi ponadto wątpliwości natury konstytucyjnej. Zgodnie z art. 74 ust. 4 władze publiczne wspierają działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska. Niewątpliwie ochrona zwierząt mieści się w tym zakresie. Tymczasem projektowany przepis może prowadzić do zniechęcania obywateli do podejmowania aktywności w tym zakresie. W powiązaniu z projektowanym art. 37aa ustawy o ochronie zwierząt projektowany przepis jest sprzeczny z art. 42 ust. 1 zd. 1 Konstytucji, zgodnie z którym odpowiedzialności karnej podlega ten tylko, kto dopuścił się czynu zabronionego pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia. Odpowiedzialność karna w rozumieniu art. 42 obejmuje nie tylko odpowiedzialność karną w ścisłym tego słowa znaczeniu, a więc odpowiedzialność za przestępstwa, ale również inne formy odpowiedzialności o charakterze represyjnym (zob. TK – P 10/02, K 47/05, K 19/11, P 40/13)[1]. Tymczasem, z projektowanych przepisów wynika, że to czy dany czyn będzie stanowił wykroczenie decydować będą przepisy rozporządzenia wykonawczego do ustawy. Ponadto zwracamy uwagę, że upoważnienie do wydania rozporządzenia nie odpowiada standardom wskazanym w art. 92 ust. 1 zd. 2 Konstytucji.

3) Zmiana w art. 6 – zmiana brzmienia ust. 2 pkt 10 i dodanie ust. 3

Zmiana ta jest kontrowersyjna społecznie. O ile da się zrozumieć aksjologię stojącą za takim przemodelowaniem przepisów, tak należy mieć świadomość, że utrzymywanie żywej istoty w stanie rażącego zaniedbania i niechlujstwa już na poziomie semantycznym wskazuje, że jest to działanie zawinione („zaniedbanie"; „niechlujstwo" nakierowują na możliwość innego, możliwego prawidłowego postępowania) w dłuższym okresie czasu („utrzymywanie"). Wyłączanie tego typu zachowań poza definicję „znęcania się" może stanowić też problem interpretacyjny przy wydawaniu decyzji o odebraniu zwierząt. Tymczasem zgłoszenia dotyczące zaniedbań w stosunku do zwierząt bardzo często trafiają do organów samorządowych, które powinny podejmować w tej sprawie interwencje bez cienia wątpliwości czy mamy do czynienia ze znęcaniem się czy nie. Być może należałoby zmienić art. 6 ust. 2 pkt 10 w ten sposób, że to właśnie tam znajdzie się sformułowanie wyłączające odpowiedzialność za zdarzenia losowe.

4) Zmiany w art. 7

Projektowany ust. 18 pkt 1 powtarza niepotrzebnie wymóg wydania decyzji w sprawie zwrotu zwierzęcia gdy nie zostanie złożone odwołanie od decyzji o odmowie odebrania zwierzęcia, podczas gdy

[1] M. Florczak-Wątor [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II*, red. P. Tuleja, Warszawa 2023, art. 42.

planowany ust. 3 obliguje do wydania nakazu zwierzęcia właśnie już w decyzji odmawiającej. Skoro nie będzie odwołania od tej decyzji, to dlaczego wójt/burmistrz/prezydent miasta ma jeszcze raz wydawać decyzję dotyczącą zwrotu zwierzęcia?

5) Zmiany w art. 11a

Obligatoryjna kastracja psów i kotów w schroniskach oraz uchylenie możliwości uchwalania planu sterylizacji lub kastracji zwierząt w gminie (przy pełnym poszanowaniu praw właścicieli zwierząt lub innych osób, pod których opieką zwierzęta pozostają jak to jest obecnie), jest nadmiernym wkroczeniem we władztwo samorządowe.

2. Uwaga do art. 4 – zmiany w ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt

Zmiana w art. 49 ust. 1

Proponowana zmiana może spowodować, że budżet państwa będzie odpowiedzialny za śmierć wszystkich zwierząt dotkniętych chorobami zakaźnymi, a nie tylko tych, które poddano zabiegom i działaniom nakazanym przez Inspekcję Weterynaryjną (jak jest teraz). W uzasadnieniu nie wskazano potencjalnych skutków finansowych i nie opisano dlaczego ta metodologia ochrony interesu ekonomicznego właścicieli zwierząt miałaby być lepsza w stosunku do obecnie obowiązującej.

3. Uwaga do przepisów przejściowych i końcowych

1) Ogólna uwaga do art. 7 – 9

Jeśli ustawa miałaby być przyjęta w proponowanym kształcie, to należy przemyśleć czy znowelizowane przepisy dotyczące postępowań z art. 7 ustawy o ochronie zwierząt należałoby stosować do trwających, ale niezakończonych procedur. Może to bowiem budzić niepewność co do interpretacji udziału i obowiązków przede wszystkim organizacji, których celem statutowym jest ochrona zwierząt.

2) Uwaga do art. 14

Proponujemy dłuższe niż 14 dni *vacatio legis*, zwłaszcza w kontekście dużych zmian w procedurze przymusowego odbioru zwierząt.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Płonka

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
Nr WP.**420.14.2024**

Warszawa, 2024-03-12

Dot. SPS-WP.020.73.7.2024

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

L. dz. DS. 1804.58.2024
Data wpływu 19.03.2024

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 28 lutego 2024 r. uprzejmie informuję, że Krajowa Rada Sądownictwa na posiedzeniu w dniu 12 marca 2024 r. postanowiła nie zajmować stanowiska w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach mających na celu poprawę nadzoru nad zdrowiem i ochroną zwierząt, gdyż nie dotyczy on, określonego w art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2021 r., poz. 269 ze zm.), zakresu spraw podlegających opiniowaniu przez Krajową Radę Sądownictwa.

z poważaniem

sędzia Dagmara Pawełczyk-Woicka

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-WP.020.73.11.2024
Data wpływu 19.03.2024 r.